05
S-67

CENZURAT

Anul III | Februarie 1935 | No. 9

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

N. Dragomir . . . . . Şcoala activă şi treptele formale,
Haralampie Darie . . . . . Importanţa pedagogică a jocului.
P. Crihan . . . . . Cămin pentru învăţători.
I. Brad . . . . . Se topesc zăpezile (versuri).
A-dra Remenco . . . . . Şcoalele din Italia şi asistenţa socială.
I. Cioabă . . . . . Spre o mai bună salarizare.
Nic. Blagoi . . . . . Câteva sugestii.
Gr. Maximilian . . . . . O părere.
V. Voiciulis . . . . . Ofensiva culturală.
I. Plămădeală . . . . . Echipele studenţeşti şi intelectualii satelor.
D. Diaconescu . . . . . Probleme social-culturale săteşti.
Şc. aplicaţie . . . . . Lecţie model.

C.A. 6462

RECENZII:

Cărţi: *„Educaţia în familie“ de Adolphe-Ferière*, recenzată de *D-l I. Pant. Cârlan*. *„Răscoala“ de L. Rebreanu*, recenzată de *M. Spiridonică*. *„Revista de pedagogie“ I. N. Chicu*.

Diverse. Buletinul Acociaţiei, Convocarea şi bilanţul Băncii „Spiru Haret“.

ŞCOALA BASARABEANA

ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA.

4256.

Şcoala activă şi treptele formale

E arhicunoscută antiteza dintre şcoala trecutului, carè era o şcoală pasivă şi între cea a prezentului, care e sgomotoasa şcoală activă. Pentru a se arăta şi mai mult opoziţia între aceste 2 concepţii de şcoală, pedagogii noi au găsit o formulă aparent şi mai convingătoare: aceea de şcoală nouă, în opoziţie cu şcoala veche.

Că această şcoală nouă a produs, ori în tot cazul va produce o primenire simţitoare în arta didactică, e inutil a dovedi; de altfel în scopul nostru nu e a face teoria şcoalei active.

S'a produs însă în prea nenumărate cazuri o defecţiune gravă în mecanismul şcoalei noastre, de natură a cauza, acolo unde s'a produs o veritabilă destrămare a învăţământului. Anume, s'a gândit de către atâţia că dacă şcoala activă este concepţia opusă celei pasive şi prin aceasta şcoala nouă apare antipodul şcoalei vechi, atunci trebue condamnat *prin deducţie* tot ceea ce aparţinea acesteia din urmă, pecetluind toate realizările trecutului cu expresia de *învechit*.

Una din înfăptuirile trecutului, care astăzi e în adevăr „calul de bătae" în critica şcoalei vechi este gama „treptelor formale"; iar Herbat a ajuns să fie atât de urît, încât expresiunea cea mai de ocară adresată colegilor mai „conservatişti" e: „eşti un herbartian sinonim cu „eşti un învechit".

Socotind că acei cari judecă astfel sunt de-a dreptul în eroare şi că prin acţiunea lor produc numai operă negativă, găsesc necesar a face o *scurtă* analiză a raportului dintre aceste 2 noţiuni, şcoala activă şi treptele formale.

Ce este şcoala activă? E concepţia de şcoală, care înţelege, că atât instrucţia, cât şi educaţia trebue să facă apel la cel mai puternic instinct al omului, *instinctul de activitate*, manifestat prin joc şi muncă. Dacă după şcoala veche, dascălul se sbătea şi se muncea ca să explice şi să limpezească ideile pe

cari voia să le *înculce* în mintea copiilor, aceştia rămânând veşnic spectatori, nişte ascultători pasivi, şcoala nouă inversează rolurile; acela care trebue să se sbată şi să lucreze pentru a-şi *forma* ideile, este elevul învăţătorul este un călăuzitor şi un informator versat în variata activitate a copiilor.

In esenţă aceasta înseamnă că învăţătorul trebue să conducă pe şcolar să vadă (intuiţie), să judece şi să explice (discuţie), să facă cea ce a văzut şi înţeles (lucru manual, artă, compuneri).

Ce sunt, acum, treptele formale?

Snnt nişte momente ale unei lecţiuni, prin cari sufletul şcolarului trece treptat şi firesc până la realizarea scopului propus. Pentru aceasta, unii dascăli şi pedagogi de astăzi în loc de trepte formale folosesc expresiunea de momente psihologice. Neînţelegerea porneşte de fapt de aci. S'a părut acelora „mai" progresişti că prin expresiunea de momente psihologice spun altceva decât prin aceea de trepte formale; şi de aci o serie de ponegriri a lor, şi un exces de ură împotriva lui Herbart, emiţătorul acestor trepte formale. Unii chiar poate necunosc faptul că până la noi, treptele formale ale lui Herbart au trecut prin mai multe minţi cugetătoare de seamă, cari le-au prelucrat, ca Stoy, Ziller, Dörpfeld şi cel din urmă Rein, acela care de fapt a emis denumirile de pregătire, predare, asociere, generalizare şi aplicare.

In mintea învăţătorului treptele formale ori „momentele psihologice" formează planul de lecţie, făcut de mai înainte, sau realizat odată cu desfăşurarea lecţiunii. Cum lecţia este o compoziţie (reprezentată însă, nu scrisă, ori numai vorbită) planul de lecţie este de fapt un plan de compoziţie. Intr'un plan de lecţie trebue să existe neapărat o cale de vorbă, care e introducerea, o analiză a subiectului propus, care e tratarea şi un cuvânt de închidere, care e încheerea. Aceasta a şi determinat pe unii din dascălii „noi", să adopte planul de lecţiune compus din aceste trei momente psihologice: introducerea, tratarea şi încheerea

Cum se alcătueşte un plan de lecţie după treptele formale „învechite" îl ştim şi nu mai insistăm. Ne interesează a vedea ce fac sau mai exact ce trebue să facă într'o lecţie, cei cu altfel de plan, care nu e alcătuit după „treptele formale".

Cel mai răspândit plan „nou" este acela compus din introducere, tratare şi încheere. Ce vor face învăţătorii, cari au adoptat acest plan. In introducere vor răscoli mai mult sau mai puţin, după nevoe, prin mintea şcolarilor pentru a ajunge la subiect, cu sau fără anunţare. In tratare vor călăuzi pe copii la formarea cunoştinţelor concrete şi la formarea cunoştinţelor abstracte. Iar în încheere vor privi, odată cu copiii, viaţa în lumina celor învăţate (executând lucrări manuale, desenuri, cântece, poveşti; etc.)

Făcând acum o comparaţie între un plan alcătuit după treptele didactice vechi şi între unul făcut după cele noi, întreb ce deosebire este între introducere şi pregătire, între partea întâi a tratării (formarea de cunoştinţi concrete) şi predare, între partea a doua a tratării (formarea de cunoştinţi abstracte) şi asociere cu generalizare şi în fine între încheere şi aplicare? Personal, mărturisesc sincer nu văd nici una. E doar o simplă substituire de nume, e iluzia didactică de schimbare de decor.

Pentru a arăta *vinovaţia* treptelor formale, adversarii au făcut o aspră critică a planului de lecţie alcătuit după treptele formale. Arătându se printre alte mărunţişuri că pregătirea nu e *întotdeauna* necesară (dar vasăzică e admisă), cea mai severă critică s'a adus asocierei şi generalizării Se spune anume că asocierea e de prisos, pentrucă de fapt toată lecţia e o asociere, iar generalizarea e pentru copii fără folos

Ca să nu lungim vorba prea mult, trebue întâi să relevăm că se face o confuzie gravă între asociaţie ca funcţie psihologică şi asociere, care e o operaţie logică. Prin asociaţie se leagă între ele mai multe reprezentări după relaţiile firesti, cari există între lucrurile corespunzătoare, pe când prin asociere, făcându-se *abstracţie* de faptele mărunte, se compară şi se leagă ideile generale, în vederea unei reguli, care este generalizarea, Trebue cu această ocazie de precizat că generalizarea nu poate exista, dacă nu e pregătită de asociere, iar o asociere, care nu are în vedere o generalizare, e fără scop.

Acei cari au teoretizat sporadic înlăturarea generalizării, nu înţeleg, un fapt de psihologie generală: că un om parcurge rapid în evoluţia sa personală întreaga evoluţie a genului omenesc. Explicarea adagiului biologic, că ontogenia repetă filogenia.

Ori în evoluţia omului s'a constat că mintea omului sălbatec s'a speriat de natură, a celui de mai târziu a căutat să o observe şi să o spioneze, iar în era de progres evident, au înţeles o şi au cuprins o în legi, legile naturii (gravitaţie, cauzalitate, finalitate etc) Adică asta înseamnă că de la observarea faptelor izolate mintea omului a ajuns la stabilire de legi, *inducţie*. Cri copilul calcă exact pe acelaş drum. Are o perioadă, când se teme de natură, alta când o observă, şi alta când vrea să o cunoască. să o înţeleagă, să i afle secretul şi să o cuprindă în categorii, după legile cari o stăpânesc. Aceasta a şi făcut pe unii pedagogi moderni să susţină *teoria treptelor culturale*. Şi atunci rolul învăţătorului este evident următorul: să conducă pe şcolari ca să observe natura, să o cunoască, să compare faptele, ca să înţeleagă relaţiile şi apoi să le caracterizeze, ori să le definească, să stabilească priviri generale, regule, legi. Aceasta e inducţia pe care o face copilul sub auspiciile învăţământului, a şcoalei; şi acei cari alungă asocierea şi generalizarea din lecţiune, lipsesc pe copil de educaţia gândirii şi îl îndepărtează dela operaţia mintală de a induce călăuzit. Il lasă pradă nepriceperii lui, care conform legei evoluţiei culturale, îl va conduce inevitabil la inducţie, dar mai târziu, incomplect, cu multă anevoinţă, cu falşuri şi mai ales cu pagube.

* * *

Dacă şcoala activă este o metodă de lucru *(totul prin activitate)* şi dacă treptele formale, sau momentele unei lecţiuni cum zic alţii, sunt numai un plan de compoziţie, unde stă atunci contradicţia dintre şcoala activă şi treptele formale? Intrucât pregătirea (care e o precizare a punctului de plecare), predarea (care e formarea cunoştinţelor concrete), asocierea şi generalizarea (care e formarea cunoştinţelor abstracte), şi aplicarea (care e momentul de a privi viaţa înarmat cu o nouă cunoaştere a naturii), întrucât, zic, aceste jaloane împiedică activitatea în înţelesul real al cuvântului şi fac, după cum se afirmă, ca o lecţie să nu fie activă?

Şi atunci domnilor colegi, dacă prin combaterea treptelor formale nu am făcut altceva decât să le schimbăm numirile

(indiferent cari vor fi ele), dacă prin înlăturarea unora din ele nu am făcut decât să ştirbim din scopul şcoalei (care e instrucţie şi educaţie),—nu am făcut cumva prin aceasta numai un simplu capriciu al modei, care a pătruns şi în pedagogie? Oare nu ne surprindem cumva, că am făcut numai un joc de originalitate, făcând atâta zarvă în jurul „noei" noastre metode de şcoală?

De aceea domnilor colegi adversari ai treptelor poate e mai bine să ne facem un serios examen al convingerilor, să ne căutăm bine argumentele, să ne verificăm încheerile şi să observăm cu atenţiune: nu cumva atunci când lecţia nu ne duce la scopul dorit, ori nu realizează complect gândul nostru, este defectuos ceva din meşteşugul nostru didactic? Nu cumva atunci când lecţia nu ne curge logic, iar copiii nu se arată perfect dumeriţi, ideile din momentele lecţiunii sunt disproporţionat concepute şi rău alese (ca de pildă o pregătire nejudicios lungită, o asociere nelogic închegată, ori o aplicare insuficient de imaginativ proectată)? Noi trebue să recunoaştem că meşteşugul nostru nu e uşor, iar când e superficial cunoscut, nu putem realiza opera de artă didactică, la care vizăm, ori chiar avem pretenţii. Şi în fine, nemulţumiţi continuu de rezultatele realizate, e locul să ne mai întrebăm ceva: nu există oare vre o oarecare incompatibilitate între firea noastră şi misiunea ce ne-au ales?

Şi apoi în urma unui serios proces al artei noastre didactice, dacă mai rezistă argumentele să punem mâna pe condei şi să scrim fără ocară ori sarcasm, ceeace avem de dovedit. Iar ca ultim argument adresat celor, cari se găsesc în contradicţie cu colegi dârzi, le dăm ideea de a-i invita să scrie pe hârtie şi să trimită la revistă punctul lor de vedere.

N. Dragomir.

Importanţa pedagogică a jocului.

In ultimul timp, studiul individualităţii se bucură şi la noi de un interes deosebit de viu. In şcoală, prin introducerea fişelor individuale, care cer studierea fiecărui copil în parte, se va ajunge, cred, la utilizarea aptitudinilor specifice fiecăruia. Unul din mijloacele studiului individualităţii este şi observaţia.

Momentul cel mai bun pentru observaţie îl oferă desigur jocul, căci după cum reclamă şi Platon: „Intr'o oră de joc se pot afla mai multe despre cineva decât într'o conversaţie de un an". Ce este jocul? Jocul este mişcarea spontană, este facultatea de a săvârşi oarecare acte, văzute la alţii, în vederea unor scopuri, fără a le vedea dinainte şi fără o educaţie prealabilă. El se datoreşte unui surplus de energie care trebuieşte cheltuit. Aceste mişcări spontane joacă un rol covârşitor în viaţa sufletească şi trupească a copiilor, se poate zice că ele sunt o condiţie neapărată a desvoltării acestei vieţi.

Am mai spus în definiţie că jocul este şi facultatea de a săvârşi oarecare acte văzute la alţii.

Intradevăr, toate jocurile copiilor sunt nişte imitaţiuni de acte serioase, executate de adulţi în lupta pentru întreţinerea vieţii. Cu alte cuvinte, jocul este o ucenicie a vieţii adulte şi el are rolul de a pregăti pe nesemţite pe copil pentru viaţa practică de mai târziu. Această teorie a fost concepută de Karl Groos în anul 1896. Dacă observăm activităţile desfăşurate în jocurile unei categorii de animale, constatăm că ele seamănă întocmai cu activităţile desfăşurate de către animalele adulte ale aceleiaş categorii. Sunt atâtea feluri de jocuri câte instincte. Aşa: jocul fetiţei cu păpuşa, cu toate mişcările particulare în care se desface el ca: îmbrăcarea, desbrăcarea, croitul rochiei etc. sunt imitaţii conştiente şi inconştiente ale actelor adevăratei mame. Jocul de-a soldaţii, de-a hoţii, jocul cu călăritul pe băţ etc. toate sunt imitaţiuni de acte văzute la adulţi şi pe care ei nu le fac cu nici o intenţie utilitară — deaceia sunt jocuri — dar pe care le îndeplinesc cu toată seriozitatea cu iluzia puternică că le fac cu adevarat, iluzie care e foarte puternică la copiii mici de tot, care confundă jocul lor cu realitatea, de care însă treptat, treptat, încep să fie conştienţi fără ca prin aceasta jocul să şi piardă farmecul lui.

Aceiaş observaţie putem face şi la animale, asupra instinctelor. Aşa de pildă:

Puiul de pisică se repede asupra ghemului de lână, cum se va repezi mai târziu asupra şoricelului. Iezii se bat cap în cap etc. In momentul naşterii, cea mai mare parte din instincte nu sunt desvoltate îndeajuns pentru a-şi îndeplini scopul vieţii dintr'odată. Ele trebuiesc exercitate şi complectate. Aceasta sarcină aparţine jocului. Deaceia copilul nu se joacă pentrucă e copil, ci are o copilărie spre a se juca.

Pentru copii, jocul este şcoala cea mai rodnică, pentrucă învaţă prin propria lor poftă, prin imbold intern, spontan, fără silă şi în chipul cel mai concret cu putinţă. Din cele expuse până aici, reiese, cred, îndeajuns că jocul este prăgătirea pentru viaţa de adult. Jocurile sunt de un preţ nespus de mare în educaţia şi instrucţia copiilor. Chiar şi pedagogii vechi dădeau jocurilor în educaţie locul de onoare, care li se cuvenea şi pe care chiar nişte spirite ca Aristotel şi Platon II-l recunoaştea.

Acum ne întrebăm: Pentruce sunt aşa de plăcute copiilor, jocurile? Ele sunt plăcute pentrucă răspund la satisfacţia unor trebuinţi. Natura a creiat copiilor trebuinţi corespunzătoare necesităţilor de desvoltare şi tot ce este capabil de a satisface aceste dorinţi, prezintă o atracţie deosebită. Aici avem elementele pedagogiei celei mai adevărate. Ea constă în a nu exercita o activitate la copil câtă vreme acesta nu simte o trebuinţă naturală pentru această activitate. O educaţie care respectă legile naturale ale copilului, singure folositoare, trebuie să fie interesantă şi deci atrăgătoare. Interesul pe care îl putem stârni în sufletul copilului este desigur numai interesul pentru joc. Numai întovărăşind munca ce este de executat cu veselia şi cu atracţie, pe care numai jocul o poate da, ajungem să reţinem atenţia copilului şi să-i dăm forţa psihologică necesară să-şi îndeplinească datoria. Numai făcând şcoala atrăgătoare, copilul va prinde dragoste de ceiace învaţă.

Nu înseamnă că făcând învăţământul sub forma jocului, nu trebuie să îndemnăm pe copil şi la sforţare. Insă şi noţiunea de muncă implică ideia unei rezistenţe de învins. Dar nu reiese de loc din această împrejurare că jocul nu trebuie să fie principiul însăşi al educaţiei şi instrucţiei. Din contra, dacă sforţarea este cerută sub forma jocului, ea ar putea să fie executată într'un

chip folositor. Urmează deci, că departe de a micşora sforţarea, pe care o reclamă munca, ea va fi cu atât mai victorioasă, cu cât această muncă va îmbrăca forma jocului. Din toate acestea reiese că mâncarea intelectuală, pe care o prepară şcoala tinerilor săi, trebuie să fie luată cu poftă, dacă vrem să folosească celor ce o iau. Pentru copil jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieţii. Este singura atmosferă în care fiinţa sa psihologică poate respira şi prinurmare poate lucra. Din cele ce vedem, trebuie admis ca jocul să fie pivotul educaţiei. Tot sub forma jocului, organismul fiind pus în mişcare, corpul se agereşte şi devine mlădios, circulaţia se activează, mâinile capătă pe nesimţite dibăcii de tot felul. El constituie deci cea mai bună educaţie fizică. Spiritul constructiv, imaginaţia şi spiritul de observaţie se desvoltă foarte mult. Prin contactul cu lucrurile vieţei (unelte, arme, etc.) învaţă să cunoască formele, constituţia şi întrebuinţarea lor. Încetul cu încetul îşi formează plăcerea pentru propria creaţie de forme. El constituie, cum se vede, o excelentă ed. intelectuală, manuală şi estetică. Jocurile în comun deşteaptă curajul, sentimentul onoarei, al răspunderii, al milei de cei slabi. Ele constituesc deci şi o foarte bună educaţie morală.

Şi acum un ultim rezultat al jocului şi care cred că e cel mai important e că prin el putem cunoaşte individualitatea copiilor. La joc copiii se arată aşa cum sunt, exprimă în actele şi'n cuvintele lor ceiace se petrece în ei, îngăduind astfel educatorilor să urmărească de aproape evoluţia lor şi să ia la timp măsurile cuvenite. Nu vom căuta să cunoaştem pe copii din cărţile de psihologie, ci din paginile cărţii vieţii lor—pagini scrise cu actele şi cu vorbele lor.

Din aceste rezultate sigure ale jocului, rezultă datoria cea mare pe care o au educatorii de a nu stânieni deloc energia spontană a copiilor.

Neastâmpărul lor fără răgaz, mobilitatea lor fără sfârşit nu trebuie să supere pe educator. Comprimând energia spontană a copiilor, scurtăm copilăria, adică perioada uceniciei celei mai rodnice şi celei mai plăcute din viaţa unui om.

Haralambie Darie.
Învăţător—Curonii-Noui Lăpuşna.

Cămin pentru învățători.

Învățătorimea lăpușneană a realizat unul din cele mai importante deziderate, după care jinduia de atâta amar de vreme.

La adunarea generală anuală care a avut loc în cursul lunei trecute, cei aproape o mie de propovăduitori ai școalei poporului și au spus răspicat cuvântul: au hotărît crearea în Chișinău a unui cămin.

Ani de zile s'au sbătut ca acest cămin să ia ființă.

Desigur, că această inițiativă sănătoasă constituie în acelaș timp și un capitol de gândire clar văzătoare a acelora cari s'au străduit doi ani de zile pentru desăvârșirea fuziunii celor două asociații dăscălești.

Prin străduința de fiece zi a membrilor din comitetul de conducere, asociația lăpușneană a purces la lucru încă de acum câteva luni. După calculele făcute, în timp de un an se va constitui un prim fond de aproximativ două milioane lei, cu care s'ar putea începe construcția localului.

Luând ființă acest cămin, pentru învățătorimea dela sate mai cu seamă, se realizează îndeplinirea atâtor nevoi legate de viața și acțiunea ei profesională, socială și familiară.

Căci, în adevăr: pentru învățătorii dela sate în deosebi, căminul prezintă o dublă importanță.

Apostolii satelor, și așa de necăjiți cum sunt azi, când leafa mizeră ce li se servește cu întârzierea obișnuită nu le ajunge nici pentru strictul necesar stomacului, vor găsi atunci când forțați de împrejurări, nevoi sau cerințî mânați în localitate, — un adăpost omenesc pe timp de noapte.

Dar nu numai atât. Căminul mai are şi alt rost. Prin ţinţarea acestui locaş, asociaţia s'a gândit să pună la îndemâna învăţătorilor — o bibliotecă la care componenţii şcoalei naţionale vor face cunoştinţă cu relatările pedagogiei moderne, într'un cuvânt — cu toate noutăţile didactice care ghidează spre un învăţământ mai bun, mai perfecţionat, mai desăvârşit, mai adequat timpului.

Căminul va îngloba o sală de lectură, un muzeu şcolar, un cinematograf, o sală de studii experimentale. Mai mult: va fi înzestrat cu o sală de festivităţi, unde exponenţii intelectualităţii române din Basarabia şi restul ţării, vor expune săptămânal păreri şi idei în legătură cu diverse ramuri de activitate şcolară, culturală, socială, economică, cooperatistă, bisericească, etc.

Pentru realizarea cât mai grabnică a acestui cămin, învăţătorii fac sacrificii, plătind lunar câte o anumită cotă din salariul lor pe timp de un an.

Că se găsesc şi unii dascăli cari mai agită pe de margini împotriva acestui lucru frumos, nu are nicio importanţă.

Toţi aceşti colegi, şi-i rog să nu-mi ia în nume de rău, se vor reculege când vor păşrunde în rosturile şi taina căminului, când vor fi convinşi de binefacerile acestui cămin.

Şi nu va trece multă vreme.

Asociaţia să-şi facă datoria şi să meargă mai departe pe drumul pe care l-a apucat.

Căminul satisface o dorinţă vie a învăţătorimii din Lăpuşna, satisface o cerinţă esenţială de viaţă spre mai bine a acestei învăţătorimi obidite.

Meritul este al ei şi numai al ei.

P. Crihan.

UMOR

Se topesc zăpezile.

Din văzduh, peste ogoare
Lucii ca topazele,
Soarele, cu triumfare,
Işi trimise razele.

Negura s,a risipit,
Curăţind zăvoaele
Şi pe 'ntinsul smălţuit
Au pornit puhoaele.

Vârful caselor din sat,
S'a golit chiar repede.
Nina 'n casă a intrat,
Blana ca să-şi lepede,

Că bătându-se cu nea
Şi-a udat comorile
Şi-a simţit până şi ea,
C'o pătrund sudorile.

Nu mai miroase-a tizic
Aerul, căci soarele,
A 'nălzit-nu mint un pic—
Pân'şi samovarele.

Chiar şi şcolilor acum
Le-au crescut... frecvenţele;
Vezi cum trec copii pe drum
Scuturându-şi genţile.

Iar ţărăncile 'n medean
Roze ca... idilele,
Sfătuesc: — „Iţi dau eu hrean,
Am cât toate zilele.

Pe găini necaz am rău,
Cobea naibii plou-le!
Nu-i bun, fa, cucoşul meu,
N'au bănuţe ouăle".

Curg pâraele de zor,
Uuită te şi vezi-le!
Bucuria tuturor:
Se topesc zăpezile.

I. Brad — Horăşti.

Şcoalele din Italia şi asistenţa socială.

Inainte de a trece la subiectul meu, aş vrea să complectez puţin darea de seamă, de data trecută, asupra congresului internaţional Montessorii din Roma.

Când m'am înscris pentru participarea la congres, mi s'a dat programul congresului, după care vreau să precizez că în cadrul programului s'au ţinut:

1) 9 conferinţe, dintre care 4 le-a ţinut însăşi D-na Montessori în limba italiană, având ca subiect: „Deviazione e Normalizazione", adică, devierea şi normalizarea metodei de predare. 5 conferinţe cu diferite subiecte pedagogice în limbile: engleză, germană, franceză.

2) 5 lecţii practice, dintre care 4 lecţii ţinute de d-na Braun din Viena cu subiect: „Educaţia muzicală a copiilor" şi una ţinută de d-nă Iosten, din Amsterdam cu subiectul: „Aplicarea materialului didactic cel mai modern — Montessori".

3) 2 vizite la instituţii de asistenţă socială.

4) Vizitarea a 2 şcoli montessoriene.

5) Excursie la Litorie, malul mării Mediterane, cu vizitarea localităţii Frascate, reconstruită de guvernul actual.

6) Expoziţia.

Imi permit să fac câteva precizări în privinţa acestui program al congresului.

După cum ştiţi, noi am ajuns la congres cu întârziere şi am scăpat 2 conferinţe ale d-nei Montessori.

Am asistat numai la o singură conferinţă, afară de aceia care a fost la închiderea congresului.

D-na Macovei, care ştie limba italiană, a făcut notiţă după

care îm permit să vă aduc câteva idei a d nei Montessori, din această conferinţă :

„Copilul are nevoie de societatea adulţilor pentru desvoltarea lui; unul din cei mai importanţi factori ai educaţiei este imitaţia. Dar mare păcat şi răspundere acei care-şi lasă copiii dădacelor, servitoarelor, sau sunt nevoiţi a-i lăsa în stradă, fără nici o supraveghere. D-na Montessori pune mai mult preţ în personalitatea copilului, decât în personalitatea omului adult, anume: superioritatea copilului faţă de adult constă în faptul că copilul este un izvor nesecat de iniţiativă şi mişcare, pe când noi, cei adulţi, am înlemnit în virtutea tradiţiei. De aceia, copilul se înclină uşor spre perfecţionare, pe când noi ne putem perfecţiona numai cu greu. De aceia, copilul ne inspiră şi trebue să ne inspire un cult pios.

Maeş'rii de eri predau obiectele lor, recitând în clasă subiectul lecţiei şi copiii trebuiau să perceapă tot prin auz. Dar cuvântul odată spus, nu mai există. Dacă cineva dintre copii a a fost distrat o clipă, pierde şirul lecţiei şi cum mai poate atunci s'o însuşească ? Ce sforţare i se cere minţii lui fragede ? !

Maeştrii de astăzi nu mai recită în faţa copilor. Ei pun la dispoziţia copiilor un material intuitiv, o durată de timp mai lungă, pentru ca copiii să aibă posibilitatea să l vadă, să-l pipăe, să-l mânuiască atât cât cere intelectul lor, şi să-l însuşească încetul cu încetul, lent, dar solid Maestrul de azi e acela care e veşnic printre copii, care veşnic stă la dispoziţia lor, care e veşnic gata să le vie în ajutor. Observându şi atent copiii, maestrul ştie totdeauna când şi ce ajutor le trebuie".

Celelalte conferinţe ale d-nei Montessori le-am scăpat, însă ni s'a promis că vor fi traduse în limba franceză şi ni se vor trimite în scurt timp.

Din celelalte conferinţe am asistat la una singură : „Ideia cooperaţiei în psihologie şi pedagogie", ţinută de d-l Krauz din Viena, în limba germană, timp de o oră şi ceva, apoi tradusă în italiană în 2 –3 minute. Veţi înţelege că n'am putut alege nimic din această traducere.

In ceeia ce priveşte lecţiile practice, ne-a surprins faptul că din cele 5 lecţii, 4 au fost dedicate muzicei. De ce oare ? Ne-

am interesat şi am aflat că congresul a fost proectat demult şi pentru alcătuirea programului, Opera Naţională Montessori din Roma a apelat la filialele din toate ţările, cu cererea de a arăta ce-i interesează mai mult şi cu ce se pot prezenta la congres. Nu ştiu ce a răspuns reprezentantul României, însă cele mai multe filiale au cerut lecţii de muzică, care până acuma au fost puţin desvoltate în sistemul Montessori. D-na Braun, din Viena, în ultimii ani a lucrat foarte mult, având contact permanent cu d-na Montessori, pentru predarea muzicei în şcolile de copii mici şi şcolile primare. Cu ocazia congresului, D-na Braun s'a oferit să demonstreze sistemul şi materialul didactic. Ţin să vă spun că lecţiile d-nei Braun au fost teoretice cu demonstrarea materialului didactic muzical şi numai 2 au fost urmate de aplicaţii ritmice, despre care a povestit D na Macovei.

Acuma d-na Braun culege material pentru alcătuirea unui album muzical pentru predarea sistematică a ritmicei. Ne a rugat şi pe noi să-i trimitem ceva din melodiile noastre naţionale, potrivite pentru exprimarea în ritm. Acest album D-na Braun îl compune din melodii populare şi din fragmente luate din operele compozitorilor clasici. D-na Braun ţine foarte mult să aibă melodii populare şi din România. Sunteţi rugaţi, dacă aveţi ceva potrivit să i trimiteţi direct D-nei Braun, s'au prin noi, prin mine ori prin d-na Macovei.

A 5-a lecţie a fost a doamnei Iosten din Amsterdam şi aceastâ lecţie a fost teoretică, având ca subiect: „Demonstrarea materialului didactic pentru predarea gramaticii în şcolile primare". Din cele două vizite la instituţiile de asistenţă socială, noi am luat parte numai la una. Am vizitat „Institutul Istman", care a luat numele celui care l-a construit şi l a organizat.

Doctorul Istman a fost un american care a construit şi a organizat la Roma Institutul, cu condiţia că după câţi va ani, (mi se pare că trei ani) să-l lase în folosul Statului Italian. Institutul este pentru profilaxia şi combaterea boalelor de dinţi, nas, gât şi urechi, pentru toţi copiii din Roma, gratuit pentru cei săraci şi cu o mică plată pentru cei avuţi.

Ne-a impresionat foarte mult atenţia faţă de micii pacienţi în această instituţie.

In mijlocul sălii de aşteptare, pe măsuţe mici, joase stau colivii cu pereţii de sticlă, mari de câţi va metri cubi, în care sboară pe crenguţe o mulţime de păsări.

Apoi o mulţime de cabinete medicale, multe camere pentru operaţii, camere modern aranjate pentru cei ce au nevoie să stea în spital, şi o sală mare în care lucrează cel puţin 30 dentişti de odată. Peste tot e o curăţenie extra-ordinară.

Am rămas adânc impresionate la vederea acestei săli mari. Atâţia copii în fotolii dentistici în mânele medicilor înarmaţi cu diferite instrumente, care de obicei inspiră atâta frică copiilor; n'am auzit nici un ţipăt, n'am văzut nici un copil cu faţa strâmbă. Acolo se aplică copiilor tratamentul fără durere. Ca contrast ne-am adus aminte de tratamentul copiilor la noi, ţin minte un an când era epidemia de conjuctivită granuloasă... ce mucenici erau copilaşii la operaţii!

Am văzut acolo şcoli întregi, venite pentru examinarea copiilor.

Avem şi noi în Bucureşti o instituţie în felul spitalului Istman: „Aşezemintele M. S. Elena", concepută în stil larg şi realizată la una din mahalalele Bucureştiului. Directorul acestei instituţii însă se plânge amar că „nici ţiganii din mahala, nici şcolile din oraş nu-i aduc copii pentru examinare şi tratare cu toate invitaţiile lui insistente".

Am plecat la Italia cu mare bucurie, aşteptând cu nerăbdare să vedem metoda Montessori aplicată acolo la ea, în ţara ei. Când am trecut frontiera italiană, ne felicitam cu visul realizat. Joi dimineaţa, spre Paşte, am ajuns la Triest, unde trebuia să aşteptăm transbordarea trei ore. Ne-am gândit la şcoli, dar eram sigure că încă e vacanţă. Ne-am hotărît să vizităm oraşul. Când mergeam pe o stradă de scări, vedem mulţi copii intrând pe o uşă. Fără ca să ne sfătuim, întoarcem spre şcoală. Aflăm că vacanţa de Paşte durează în Italia numai 5 zile. Intrăm. Era o şcoală secundară de meserii. D-na Directoare, foarte gentilă, ne-a arătat şcoala. Apoi expunem dorinţa noastră a vizita şcoli de copii mici. D-na Directoare a aprobat unei profesoare să ne conducă.

Triestul cu 250000 locuitori are 10 şcoli de copii mici, toate

cu câte patru posturi. Sunt aci şcoli de copii mici cu existenţă de 40 ani In fiecare şcoală sunt dela 150 până la 200 copii. Cursurile se ţin de la 9 până la 5 p. m.

Clădiri special construite în oraş nu sunt, iar în provincie sunt multe, construite de societăţile de binefacere, care îngrijesc deosebit şcolile de copii mici. Sistemul Montessori nu se aplică în Triest, numai la şcoala de Aplicaţie se fac încercări.

Şcoala, la care am ajuns, era o şcoală de rând pentru o mahala săracă.

Localul pus la dispoziţie de primărie este foarte încăpător.

Cuiere în coridor cu semne individuale. Spălătoria cu trei robinete şi rezervoare potrivite cu înălţimea copiilor; şi aici sunt cuiere cu semnele individuale şi pe ele fiecare copil are şorţul, care îl îmbracă când vine la şcoală, prosopul şi un săculeţ cu perie de dinţi, de unghii şi săpun — toate date celor săraci gratis de la şcoală. Din spălătorie intrăm în sufragerie, unde copiii pun mâncarea adusă de acasă şi unde mănâncă. Sufrageria mare, luminoasă, cu cuiere pe care stau atârnate şerveţelele copiilor, tot cu semnele lor individuale, şi cu trei feluri de mese: 1. Mese joase, lungi, cu găuri pentru străchinelele cu mâncare, 2. aceleaşi mese, fără găuri şi 3 trei mesuţe, despre care cu o mândrie mi s'a spus de directoare, că sunt după sistemul Montessori.

Mi s'a părut însă prea mari pentru sistemul Montèssori.

Sala de jocuri şi gimnastică mare, luminoasă, cu pian, bănci joase sub pereţi şi cu o mulţime de rafturi, la înălţimea copiilor, cu ghiveciuri şi vase cu flori. 4 clase pentru lecţii, cu bănci joase şi cu pupitrele largi şi foarte bine vopsite în verde, cu câte un dulap, o catedră, o tablă şi rafturi cu flori. Copiii, împărţiţi după vârstă. Cancelaria cu masă, scaune şi câteva dulapuri. Intr'un dulap era muzeul lucrurilor făcute de copii, tot aceleaşi lucruri ca şi la noi

Bucătăria modernă, curată, cu cameră pentru alimente şi latrina cu rezervorii mici copilăreşti. Afară o terasă aşternută cu pietre şi acoperită cu viţă de vie.

Cu o mare mândrie ni s'a arătat 6 vetrişoare copilăreşti la 200 copii!

Am zâmbit, însă pe urmă am văzut că pentru oraşele din Italia şi această este o realizare.

In şcolile din Triest, toţi copiii au mâncare fierbinte, cei săraci gratis şi cei ce pot, plătesc o sumă de 12 lire (108 lei) pe lună.

In privinţa localului, am rămas uimite. In ce priveşte metoda de predare am rămas deziluzionate, căci n'am văzut pe Montessori, ci numai pe Fröbel „pocit". Cu toate că deja am ştiut că nu este sisiemul Montessori, mă aşteptam măcar la o apropiere de acest mare sistem.

A doua şcoală de copii mici, care am vizitat o la Triest era şcoala de aplicaţie.

Copii înscrişi 25. Lecţiile dela 9—12. Localul mai luxos, exteriorul montessorian ce ni s'a subliniat de d-l director al Şcoalei normale. Şcoala normală e mixtă. Eu a-şi spune că exteriorul e montessorian burghez.

Copiii, afară de şorţuri, îmbracă o fundă mare albă în cap şi la guleraşele albe, pe picioare pantofi de stofă. In spălătorie, oglindă mare cât copiii. Mesele acoperite cu feţe de mese frumos brodate. Sala de gimnastică, afară de piano, are şi un patefon.

Cu tot exteriorul montessorian din materialul didactic montesorian, şcoala are numai incastrările cilindrice, restul de material frobelian. Metoda de predare—Fröbel—„pocit" (ce ne dovedesc lucrările complicte) însă cu un puţin spirit montessorian.

Alexandra Remenco.

(Va urma)

Spre o mai bună salarizare.

In faţa marilor probleme ce se pun astăzi înaintea noastră: ridicarea nivelului cultural al poporului, formarea conştiinţei naţionale a tineretului în vederea apărării patrimoniului naţional, făurit prin jertfa de sânge a celor 800.000 ostaşi, întronarea bunelor moravuri în societate, rolul învăţătorului pare şi mai evident.

Lui îi incumbă marea datorie de a fi nu numai educator, dar şi îndrumător al poporului, în toate. Deaceea, învăţătorul nu trebuie socotit numai ca simplu funcţionar de stat; el este un *misionar*, un *apostol* în adevărata accepţiune a cuvântului, păstrătorul dulcelui graiu românesc pe toate meleagurile ţării şi păstrătorul celor mai scumpe comori ale neamului: *limba, obiceiurile* şi *credinţa strămoşească*.

Statul nu se mulţumeşte numai cu cele 4 sau 5 ore de serviciu pe zi de la el. Ii cere activitate în şcoală, în afară de şcoală, la căminul cultural, la cooperativa şcolară, la pregătirea preregimentară, seara la cursurile de adulţi, etc.

Cu un cuvânt: De dimineaţă şi până în seară, învăţătorul nu mai este al lui şi nici al familiei, este al *Ţării*, al *Neamului*, al poporului în mijlocul căruia trăeşte.

Acum se pune întrebarea:

Faţă de randamentul de muncă şi serviciile nepreţuite puse în slujba cauzei naţionale şi a binelui obştesc, este oare răsplătit aşa cum se cuvine acest modest apostol al neamului?

Gânditu-s'a cândva Statul să-i asigure învăţătorului mijloace suficiente de existenţă, care să-l pună în situaţia de a fi în afara preocupărilor zilei de mâine, sau de a-i mări puterile, care să-l oţelească în lupta de propagandă contra analfabetismului?

— Nu!

Invăţătorul a rămas şi până în ziua de azi într'o stare de inferioritate faţă de ceilalţi funcţionari, în ce priveşte salarizarea. Şi mă voiu explica de ce:

Invăţătorul începător, după 6 ani de muncă pe băncile şcoalei normale, abia ajunge să primească un salar de 2200 lei lu-

nar, din care i se mai fac şi reţineri, în timp ce oameni cu 4 clase primare, dacă nu chiar şi analfabeţi, primesc cu mult mai mult. Unii au şi diurne, bacşişuri, care le asigură un traiu mai omenesc.

Dar, în afară că e prost plătit, învăţătorul e aproape singurul slujbaş, care face şi jertfe băneşti în interesul statului.

Se ştie că, în orice minister, orele suplimentare se plătesc. Pe lângă aceasta, când funcţionarii se deplasează în interesul serviciului, li se dă diurne şi cheltueli de transport.

Învăţătorului, oare, când se deplasează la cercurile culturale, la şezători, sau când se duce să procure cărţi, lemne şi cele necesare pentru şcoală i se plăteşte ceva? Se învredniceşte cineva să-i pună la dispoziţie măcar o căruţă, ca să nu meargă pe jos?

Ceva mai mult:

Învăţătorului i se mai rupe ceva din salar şi pentru plata transportului delegatului, care vine la oraş să i încaseze salarul.

Tot din acest salariu i se mai fac reţineri forţate pentru diferite broşuri, insigne, tablouri, calendare, cărămizi, etc., lansate de diferite ligi, societăţi de binefacere şi instituţii particulare.

Cu un cuvânt, salarul învăţătorului e pus de multe ori la mezat, şi aceasta mai ales din vina ministerului.

Deaceea, acum — când ne găsim în preajma alcătuirii bugetului pe 1935 — datori suntem să arătăm toate greşelile trecutului, făcând abstracţie de partide politice şi de guverne, cerând ca:

În interesul şcoalei şi promovării învăţământului naţional să li se asigure învăţătorilor începători un minimum de existenţă, adică un salariu corăspunzător gradului şi rolului pe care trebuie să-l joace în societate.

Să se prevadă în buget sumele necesare pentru încadrarea tuturor membrilor corpului didactic primar în legea armonizării salariilor funcţionarilor publici.

Să se aloce în buget sume pentru deplasările făcute de învăţători, ori de câteori se transportă în interes de serviciu.

Aşa cere Constituţia, aşa cere dreptatea!

I. Cioabă.

CÂTEVA SUGESTII.

Printre multele lipsuri şi insuficienţe care se găsesc în şcoala noastră primară este lipsa materialului didactic, precum şi reaua lui întrebuinţare. Şcoala actuală are pretenţiunea că face învăţământul intuitiv; pe alocurea poate şi este.

In ce constă însă materialul didactic al şcoalelor noastre rurale? In câteva tablouri trimise de Casa Şcoalelor, pe care învăţătorul le pune pe pereţii clasei pentru a o împodobi, sau pentru că alt loc, unde să le păstreze, n'are. Aceste tablouri, copiii le văd, dela prima zi de clasă, se obişnuesc cu ele şi mai departe nu le dau nici o importanţă. La predarea unei lecţii, spre exemplu, când e vorba să se intuiască chipul vreunui Voevod, învăţătorul arată spre perete, copiii se uită fără să-l impresioneze şi cu aceasta s'a terminat intuiţia.

Poate exagerez, dar în majoritatea cazurilor, aşa este. Prin urmare, din acest punct de vedere, şcoala n'a făcut cine ştie ce progrese însemnate.

Şcoalele occidentale, şi mai ales şcoala germană, întrebuinţează mult material didactic şi într'un mod judicios şi raţional.

Acolo, materialul didactic nu stă expus tot anul în faţa elevilor, ci este păstrat în dulapuri speciale şi este mult mai bogat decât la noi.

Pe lângă materialul trimis de autorităţile şcolare, învăţătorul el însuşi îl mai îmbogăţeşte, aducând diferite fotografii şi vederi din ziare şi reviste, albumuri, clişee, etc.. Dintre elementele materialului didactic, o fericită inovaţie a fost aceea a introducerii în şcoala germană a *aparatului de proecţii.*

Această înovaţie s'a întrodus atât în şcoalele dela oraş cât şi în cele dela sate. Cu ajutorul aparatului de proecţie se predă elevilor în mod intuitiv o mulţime de obiecte, ca: istoria, geografia, şt. naturale, anatomia şi altele.

Materialul didactic ce se întrebuinţează constă din: hărţi, vederi, fotografii, albume, diferite clişee, etc. Vă închipuiţi ce intuiţie se poate realiza în modul acesta şi ce interes deşteaptă în sufletul elevilor o lecţie de geografie sau de istorie predată cu ajutorul aparatului de proecţie?! Intreaga lecţie ar putea fi făcută numai cu ajutorul materialului didactic proectat în faţa elevilor. La o lecţie de geografie s'ar arăta mai întâiu conturul ţării, diferite vederi cu munţi, ape, văi, mai apoi oraşele mai însemnate, viaţa în diferite interprinderi industriale şi comerciale, parţial ocupaţia locuitorilor, etc. Invăţătorul ar avea doar grijă să pună întrebări şi să dea unele explicaţii. Lecţia ar fi intuitivă, activă şi plină de interes. Nu vreau să arăt care ar fi deosebirea dintre o lecţie predată verbal şi una cu proecţie, cititorul singur poate s'o facă. Constat numai atâta că este o inovaţie bine venită şi trebue de imitat.

Aparatul de proecţie ar fi un fel de cinematograf cu totul primitiv pentru copii, cu filme din viaţa lor, care ar avea o importanţă covârşitoare în educaţia tineretului. D-l Prof. N. Iorga, undeva, într'o revistă, propune ca cel mai eficace mijloc pentru educarea tineretului şi desăvârşirea cultivării caracterului teatrul pentru copii.

Un asemenea teatru, spune D-sa, le-ar pune înainte copiilor elementele din care se poate învăţa însă-şi viaţa.

Deci, cinematograful şi teatrul pentru copii sunt elemente noui, care trebuesc introduse în şcoală.

Nic. Blagoi.

O părere

„Liber este fiecare să cugete" (Matei)

Să mi se ierte îndrăsneala, dar vreau să-mi dau părerea, sau mai bine zis, să stârnesc şi să cer părerile colegilor asupra uneia dintre multele chestiuni, ce ne priveşte, aceia în predarea ştiinţelor naturale la cl. III a.

Să nu ni se pară, că aceasta, e o chestiune prea neînsemnată, căci în cl. III a se începe ştiinţele naturale propriu zise şi trebue să fim cu băgare de seamă, ca nu cumva temelia, să se clădească din material slab şi prost aranjat...

Procedând în predarea lecţiunelor indentic după programa analitică, — după care se alcătuesc şi manualele didactice, vom întâmpina greutăţi considerabile; căci, ştiut este că, pentru ajungerea scopului urmărit prin instrucţiune, trebue să nu ne abatem dela anumite imperative, iar cunoştinţele să se predea: dela uşor spre greu, dela concret la abstract, dela tot la parte şi apoi din nou să tindem spre tot şi'n fine să se predea genetic, în aşa fel, ca lecţiunile cari se predau să cuprindă elemente aperceptive pentru cele ce urmează. Astfel lecţiunile vor avea legătură şi cunoştinţele se vor însuşi cu uşurinţă.

Ori programa analitică, departe de a ţine seamă de aceste imperative, întuneacă şi îngreunează munca propunătorului, care se foloseşte orbeşte de ea. Aceasta o spun şi chiar o susţin pe baze de încercări proprii. Voiu expune sumar abaterile cari se fac şi felul cum ar trebui aranjat acelaş material :

Să începem cu prima lecţie — după programă — „aerul".

Aerul singur este pentru copii un lucru abstract, căci refuză de a le trece prin simţuri. In lecţiune se mai vorbeşte despre atmosferă, stratosferă etc. lucruri numai abstracte, deci vedem chiar dela început o abatere dela maximele pedagogice. Dela aer se sare la căldură şi celelalte lecţiuni cari atârnă de ea. Aici se vorbeşte şi se fac o mulţime de experienţe cu obiecte, de cari copiii nici n'au ideie (aur, argint, platină, miercur şi diferite substanţe), iar când se trece la explicarea vânturilor, se face un salt prea mortal; e prea mare distanţa dela „aer" — prima

lecţie — şi „mişcarea aerului", lecţia ce se predă Şi în fine predarea metalelor — lecţiunele cele mai uşoare — sunt lăsate pentru trimestrul II etc.

In urma unei încercări cu bune rezultate, sunt de părere, ca: — să se înceapă dela tot!

Prima lecţiune să fie „Despre cele trei stări ale corpurilor" (solide, lichide şi gazoase).

Se trece la parte!

Se vor predea toate solidele (metalele) deci, o bună parte din trimestrul II; se va trece la lichide şi apoi se vor preda gazoasele.

Până aci va fi trimestrul I. Aceste lecţiuni se vor preda cu mare uşurinţă şi din cari elevii vor căpăta noţiuni clare despre cele trei feluri de corpuri.

In tr. II, ne întoarcem la tot; se vor învăţa fenomenele ce se întâmplă cu aceste corpuri. Se va începe cu „căldura", şi se va continua cu dilatarea celor trei feluri de corpuri.

Acum copilul va înţelege mai bine, când i se va spune că aurul sau alt corp se dilată la căldură, căci deja are noţiuni clare despre ele Se va continua cu „termometrul" şi apoi cu celelalte fenomene întâmplate cu cele 3 feluri de corpuri la acţiunea căldurii şi a frigului. Acum vine rândul electricităţii, când copilul va înţelege mai bine cum e construit paratrăsnetul şi cari corpuri sunt atinse mai des de trăsnet etc.

Trimestrul III, va rămâne neatins, căci este bine aranjat.

Astfel am predat eu şi mă bucuram mult, când roadele le culegeam mai uşor şi mai din ambundenţă.

„Cine are urechi de auzit, să audă".

Rog foarte mult colegii să comenteze bine această părere, căci liber este fiecare să gândească şi nimeni nu s'a născut reformator.

Gr. Maximilian
învăţător — Pârjolteni

Ofensiva culturală.

Suntem în plină ofensivă culturală. Armata de zeci de mii de luptători depe frontul analfabetismului a fost întărită cu alte mii de camarazi tineri, plini de energie şi entuziasm. Rezervele sunt asigurate cu funcţionarea şcoalelor normale şi a facultăţilor de litere. Putem dar privi liniştit viitorul: în faţa acestei avalanşe trebue să cadă cetatea întunerecului. Comandanţii sunt la înălţime. Mereu ne îmbărbătează, ne fixează obiecte de atins: şcoala activă, cursuri cu adulţi, biblioteci, cămine, cantine etc. Am rămas grozav în urmă şi toate vrem să le obţinem în 24 de ore. Nu ne rămâne decât să ne avântăm înainte. Ne pare totuşi că tactica comandanţilor este greşită. Nu se porneşte în atac fără recunoaştere şi o pregătire prealabilă a terenului. Altfel, riscăm că comanda va rămâne neexecutată şi luptătorii avântaţi vor fi opriţi pe loc în faţa poziţiilor întărite ale inamicului. Succesul este asigurat, când ambele acţiuni sunt dirijate de acelaş comăndament. Şi tocmai aceasta ne lipseşte.

In organizarea ofensivei culturale, Statul şi-a luat sarcina de a creia efectivele armatei. Pregătirea terenului, a mijloacelor de luptă le a lăsat pe seama comunei. Statul şi a îndeplinit cu succes misiunea: am ajuns dincolo de scop, la supraproducţia cadrelor în învăţământ. In schimb, comunele au rămas cu totul în urmă. In zece ani, de când a apărut legea nouă a învăţământului primar, în judeţul nostru, de exemplu, nu s'a construit pe deplin nici zece localuri de şcoli. Posturile nou înfiinţate funcţionează în cămăruţe închiriate, fără lumină, fără aer, cu mobilier primitiv şi fără zestre didactică. Sunt nişte instituţii pentru degenerarea copiilor.

Invăţătorii nu încetează a cere ca construcţia, înzestrarea şi întreţinerea şcoalelor să treacă la Stat sau la Judeţ. Toate

însă rămân în zadar şi articolele respective din lege se menţin neschimbate.

De câţiva ani conducătorii judeţului nostru au dat ascultare glasului învăţătorilor şi, trecând chiar peste litera legii, au început a se interesa mai mult de învăţământul primar. Astfel judeţul a luat în mâinile sale conducerea construcţiilor şcolare. Procură la timp lemne pentru şcoli, asigurându-le buna funcţionare în timpul iernii. Inovaţia şi mai preţioasă s'a făcut cu procurarea cărţilor şi distribuirea lor gratuită la elevi. Prin măsura aceasta se asigură mult freqvenţe, se dă posibilitate şi celor săraci să-şi înveţe copiii la şcoală. Această acţiune a conducătorilor judeţului arată plugarilor în chipul cel mai evident că banul încasat dela ei este întrebuinţat tot spre binele şi folosul lor. Ea merită toată recunoştinţa Este necesar, însă, ca acţiunea aceasta să fie cât mai mult intensificată, astfel ca să fie în măsură a satisface nevoile reale ale şcoalelor. Trebue să existe şi o continuitate în realizarea planului, odată stabilit. In construcţii, de exemplu, să nu se înceapă localuri noui, până ce nu se termină cele începute. Altfel, se vor irosi şi mai departe milioane pentru punerea pietrelor fundamentale şi nu vom avea cel puţin câte un local isprăvit pe an.

Trebue să fie îndreptată atenţia şi spre eftenirea cărţilor. S'au introdus şi se proiectează atâtea monopoluri în ţară. Oare n'ar fi bine să se pună monopol şi pe hârtie? Prea multă speculă se face cu acest produs. In fiecare toamnă primim dela edituri şi librării cataloage de manuale şi rechizite şcolare. Aproape fiecare ne ademeneşte cu'n rabat de 20—40 la sută din costul comenzilor. Oare cât câştigă ei? Să nu ne mirăm dar, că, cartea a ajuns un obiect de lux. Să ţi cumperi o carte bună, să-ţi alcătueşti o mică bibliotecă este adesea un vis irealizabil. Ce să mai zică un plugar, ale cărui produse se vând cu preţuri derizorii? Un ţăran cu 2—3 copii la şcoala primară trebue să vândă câţiva saci de porumb ca să cumpere copiilor cărţile cerute. Cum să nu se ţină el la distanţă de şcoală? Analfabetismul va dăinui chiar printre cei eşiţi din şcoală, până când cartea va înceta a fi un obiect de lux şi va fi accesibilă fiecărui sărman.

V. Voiciulis.

Echipele studenţeşti şi intelectualii satelor.

Din iniţiativa M. S Regelui, în vara trecută au fost trimise în diferite părţi ale ţării 12 echipe studenţeşti pentru ridicarea culturală a satelor noastre.

Aceste echipe au fost compuse din 98 studenţi din cari: 17 medicinişti, 10 veterinari, 14 agronomi, 28 studenţi în litere, 11 în drept, 7 teologi şi 6 eleve de şcoli de menaj. Studenţii au fost puşi sub îndrumarea a 56 de tehnicieni, din cari: 12 doctori, 9 ingineri-agronomi, 7 medici veterinari etc. Echipele au fost foarte bine înzestrate cu medicamente pentru formarea farmaciilor-model, cu cărţi pentru formarea bibliotecilor populare, cu multe unelte pentru lucrări agricole, edilitare, etc.

La plecarea din Bucureşti echipele au fost însufleţite de Rege, care între altele le a spus: *„Duceţi în sate o parte din sufletul şi dragostea mea!"* Insufleţirea aceasta a dat putere studenţilor şi îndrumătorilor lor să muncească din răsputeri şi să stea cu pieptul deschis faţă de obstacolele ce stăteau în calea muncii lor.

La început, aproape toate echipele au fost întâmpinate de săteni şi intelectualii locali cu neîncredere, iar pe măsura desfăşurării activităţii, când s'a înţeles adevăratul rol al echipelor şi s'a văzut munca sinceră pentru binele comun, echipele au fost bine văzute şi se bucurau de toată dragostea lumii locale.

In Basarabia a lucrat o singură echipă studenţească în comuna Năpădeni, jud. Bălţi, unde s'au făcut 4600 m. de şanţ, 2 poduri, s'au astupat toate gropile, s'au îndreptat şi s'au construit din nou 4350 m. de şosea, s'a curăţat cimitirul de buruieni

şi s'a ridicat o troiţă în amintirea eroilor căzuţi în războiul cel mare.

Echipele au lucrat 3 luni de vară şi au înfăptuit multe lucrări în domeniul sănătăţii, al muncii, al edilităţii şi educaţiei religioase şi preregimentare.

Echipele nu lucrau izolate, ci în deplin acord cu căminele culturale respective şi în contact cu intelectualii locali. Se cunoaşte că la noi numai căminele culturale din care cele mai multe sunt conduse de învăţători şi preoţi, sunt în stare să organizeze şi să unească pe toţi acei, cari doresc a desfăşura o muncă sinceră pentru ridicarea culturală a satelor, şi echipele studenţeşti n'au putut să treacă cu vederea acest lucru, fiindcă ştiau că fără concursul „Căminului cultural" nu vor face nimica.

D l H. H. Stahl în „Revista Fundaţilor Regale", ocupându-se de echipele studenţeşti (No. I. 1935), foarte bine spune: *„Studenţii din echipe nu sunt din fericire cei dintâi şi nici singurii cari au încercat o ridicare culturală a poporului, ci la sate se găsesc aceî îndrumători fireşti ai poporului, care sunt învăţătorii şi preoţii. Orice muncă făcută la sat fără să se ţină seama de aceasta este zadarnică".*

„Căminul cultural" incontestabil este punctul de plecare pentru activitatea culturală. La noi aproape în fiecare comună există câte un cămin. Multe din căminele culturale desfăşoară o muncă sinceră pentru ridicarea culturală a satelor, au toată bunăvoinţa şi dragostea de muncă, însă în unele cazuri sunt deforientate, n'au un plan de muncă bine definit. Nu ştiu cum şi ce să facă. Adesea se mărginesc la o bibliotecă cu câteva cărţi, la câteva serbări, etc...

Echipele studenţeşti au arătat câmpul larg de activitate Au dat un frumos exemplu, că timpul propagandei verbale s'a terminat, că de acum înainte trebuie de activat direct, înfăptuind lucrări practice.

Pentru culturalizarea satului, nu e de ajuns a face planuri teoretice, ci trebuie de ieşit pe teren şi acolo să astupi toate gropile, să repari şosele, să faci terasamentul drumurilor, etc. trebue să intri în casa ţăranului şi să-l înveţi a trăi igienic, a; face mâncarea mai hrănitoare şi mai gustoasă, a îngriji copiii, etc.

Echipele studenţeşti au dat un imbold mare pentru propăşirea culturală a comunelor, unde au lucrat. Au schimbat mentalitatea ţăranului spre o viaţă mai civilizată şi au trezit dorinţa lui de a scăpa din starea primitivă în care zace.

Exemplul cu echipele studenţeşti pe viitor trebue de lărgit şi generalizat. Fiecare judeţ trebue să organizeze cu studenţii locali echipe, care în acord cu căminele culturale să continue lucrul început pentru culturalizarea satelor noastre. Dacă această muncă se va generaliza şi permanentiza, fiind încadrată în activitatea căminelor culturale respective, atunci toată lumea intelectuală dela sate şi toţi doritorii de a munci pentru culturalizarea satelor, vor avea un plan bine definit de muncă şi vor puteă pune în aplicare cunoştinţele sale în folosul satului.

Dar pentru reuşita operei de culturalizarea satelor se cer două lucruri, cu care au fost înarmate echipele studenţeşti vara trecută la plecarea lor din Bucureşti: însufleţire şi înzestrare.

Intelectualii dela sate şi ţăranul nostru, în ultimii ani, au primit multe lovituri grele, cari i-au descurajat complect. Pe la sate domneşte deznădejdea.

Trebuie neapărat ca lumea dela sate să fie încurajată şi însufleţită mai mult cu fapte, decât cu vorbe goale.

I. Plămădeală.

Dacă mi-ar fi îngăduit să aleg o pasiune care să mă susţină în toate împrejurările vieţii şi, care să fie pentru mine un izvor nesecat de fericire, o protecţie contra relelor existenţei şi contra răutăţii oamenilor, aş alege pasiunea cetitului. Un om cu astfel de gust e contimporanul tuturor veacurilor şi poate deveni cetăţeanul tuturor raselor. Pentru el a fost creiată lumea.

Astronomul german *Hersche.*

Probleme Social-culturale sătești.

Farmacii școlare. — Intr'un articol de ziar era făcută observația interesantă că din copilărie o rugăciune ne învață să zicem: „De dimineață te scoală, te îmbracă și te spală" și că de atunci și până astăzi mai toți orășenii noștri se îmbracă întâi și apoi se spală

Mai putem adăoga că nu te poți spăla dacă ești îmbrăcat? Deși viața noastră este destul de nobilă, deși strămoșii noștri se mândreau cu băile lor publice și private, noi am ajuns să trăim încă în stare de primitivitate. Putem scăpa însă ușor de această rușine, dacă ne frecăm pe corp, dimineața sau numai seara cu un prosop muiat în apă rece. Dar la țară ce trebue să fie, unde oamenii se spală numai de Paști și de Crăciun și unde corpul lor e o veșnică pepinieră de insecte.

Căminele „Astrei" au datoria de onoare de a întreține o mică farmacie pe lângă fiecare școală, de unde se vor aproviziona cu leacuri copiii debili sau cei bolnavi, lipsiți de mijloace. Pentru aceasta, o parte din plantele medicinale necesare farmaciei, se pot aduna vara de copii, sub conducerea învățătorului, așa că cheltuelile se vor reduce simțitor.

In adevăr, gândiți-vă ce bucuroși ar fi părinții de grija căminului și de îngrijirea învățătorului pentru sănătatea și curățenia copiilor.

In sfârșit, se poate spera că prin această bunătate a Domnului învățător se va spori numărul copiilor ce trebuie să frecventeze cursurile școlare, dezvoltându se în ei spiritul de camaraderie și de umanitate, deoarece ar fi ținuți să afle pe acei colegi ai lor ce sunt bolnavi și le-ar duce acasă leacuri și sfaturi luate de la școală pentru ușurarea suferinții lor.

Și iată viața învățătorului înobilată de dorința și putința de a ajuta pe micii lor elevi și indirect sănătatea satului.

Farmacist Diaconescu D-tru
Președintele Astre Jud. Lăpușna

Şcoala primară de aplicaţie
„CULTURA"
de pe lângă şc. normală
de învăţători
CHIŞINĂU
Clasa II-a

Propunător:
R. Răduleanu
învăţător

30 | I | 935

Lecţie model.

Obiectul: Intuiţia.

Subiectul: *Lecţie recapitulativă — lipseşte.*
Lecţie progresivă — O ghicitoare.
(varza)

Plan semi-desvoltat.

Lecţia progresivă.

INTRODUCEREA: 1. In ce anotimp suntem?.. iarnă. Cum trebue să ne îmbrăcăm spre a ne feri de răceală?.. gros. Spune tu P. cu ce eşti îmbrăcat acum?.. Câte părţi deosebim la corpul omului?.. Ce parte o îmbrăcăm mai bine?.. trupul.
Ce părţi deosebim la trupul unui animal?.. Câte picioare are un animal?... Dar o pasăre?.. Câte părţi deosebim la o plantă?... Ce părţi se văd la prun, măr, păr, nuc..? ...tulpina şi coroana. Pe ce se sprijină coroana?... Şi pentrucă se sprijină pe tulpină cu ce putem s'o asemănăm?... cu un picior.
Despre ce zarzavaturi am învăţat în cl. II-a?... (Urmăresc să fie numită şi varza).
2. Ce vă spun părinţii, bunicile, în nopţile mari de iarnă?... poveşti, ghicitori.

3. *Anunţarea:* Vă spun şi eu o ghicitoare.

CONCRETIUNEA: 1. *Expunerea ghicitorii.*

Capul, trupul mi-s tot una;
Pe-un picior stau totdeauna,
Cămăşi am nenumărate
Şi le port toate 'mbrăcate,
O mai spun încăodată spre a fi înţeleasă.
Capul, trupul . . . . . .
. . . . . .

Cine poate s'o spună acum?... Spune tu C.! Spune şi tu R! Spune şi tu D.!

2. *Analiza.* Copii! se spune în ghicitoare: „Capul, trupul mi-s tot una". Să vă gândiţi prin urmare la ceva, la care să nu se deosebească capul de trup.

Se spune mai departe: „Pe un picior stau totdeauna". E vorba prin urmare iarăşi de cineva care să stea numai şi numai pe un picior. Nu poate sta deci pe două sau patru — fiindcă nu are.

Mai departe se zice: „Cămăşi am nenumărate" — adică multe. „Şi le port toate îmbrăcate". Deci să vă gândiţi la ceva care să fie îmbrăcat cu multe cămăşi, multe învălitori, multe haine
. . . . . .

Câte picioare am spus că au animalele?... Şi se poartă îmbracate?.. Deci nu poate fi vorba despre vr'un animal. Câte picioare am spus că au păsările?.. Şi au cămăşi nenumărate îmbrăcate?... Deci nici despre păsări nu poate fi vorba. Câte părţi am spus că deosebim la un pom?... Cu ce am asemănat tulpina?... un picior. Dar pomul e îmbrăcat cu multe cămăşi?... Deci nici despre pom nu poate fi vorba. Să vă gândiţi la unele zarzavaturi şi să-mi spuneţi câte părţi au? de ex. la sfeclă?... Partea cârnoasă ce e?.. rădăcina. Şi unde se găseşte întotdeauna când creşte?.. în pământ.

Şi afară ce cresc?.. frunzele. Şi frunzele cu ce le putem asemăna din cele spuse în ghicitoarea noastră?... corpul. Iar partea cărnoasă cu ce anume din spusele ghicitorii?... cu trupul. Deci nu poate fi vorba despre sfeclă fiindcă trupul şi capul nu-s tot una. Gândiţi-vă la un alt zarzavat!...

3. *Deslegarea.* Copiii se gândesc... şi desleagă... E vorbă despre varză.

4. *Demonstrarea.* Din ce pricină spuneţi că e vorba despre varză? (Elevii motivează).

ABSTRACŢIUNEA; I. *Asocierea.* Copii! Ce-am făcut cu vorbele din ghicitoare, ce le-am căutat?...asemănarea. Cum se desleagă mai uşor o ghicitoare, cu ajutorul asemănărilor, ori fără ajutorul lor?... cu ajutorul asemănărilor.

Deci cu ajutorul cui se desleagă o ghicitoare?

II. *Precizare.* O ghicitoare se desleagă cu ajutorul asemănărilor.

INCHEEREA; 1. Se spun şi alte ghicitori în legătură cu subiectul tratat, se analizează, se desleagă şi se demonstrează.

OBSERVAŢIUNE. Precizez că trezirea ideilor aperceptive trebue făcută fără a lăsa să se înţeleagă obiectul de care e vorba în ghicitoare.

Învăţătorului, care se află pe cea mai modestă treaptă a învăţământului, i se cere să îmbrăţişeze cu mintea şi cu sufletul toate tărâmurile de cultură omenească, să treacă dela ştiinţă la religie, dela religie la artă, dela artă frumoasă la filantropie şi înăuntrul fiecăreia din acestea să se intereseze de tot ce este fundamental.

Şcoala este o grădină, unde fiecare plantă îşi găseşte locul şi îngrijirile care-i convin naturii sale.

RECENZII

CARŢI:

„Educaţia în familie".
de *Adolphe Ferière*, trad de Maria Dobre.

A trata sau a vorbi despre educaţia în familie—în aparenţă—este aproape inutil, întrucât educaţia propriu zisă începând odată cu perioada şcolarităţii această datorie cade în sarcina educatorilor de profesie.

Adolphe Ferrière caută să demonstreze în cartea sa că atât cantitativ cât şi calitativ influenţa familiei rămâne considerabilă. De ce? O statistică comparativă, care stă în putinţa oricui să o facă, ne arată că toţi copiii primesc de o sută de ori mai mult dela familia lor decât dela şcoală. Se poate nega dar rolul familiei în educaţia propriei sale progenituri? Dar ca valoare pentru naţie, pentru umanitate în general?

Dacă această educaţie în familie se impune, care este scopul ei şi cari sunt mijloacele prin care realizăm această educaţie? **Adevărul, binele şi frumosul** fiind realităţi superioare ale individului şi bunul colectiv al omenirei, însemnează că trebue să faceţi din copilul nostru, un servitor al acestui ideal de adevăr şi dreptate. Prin aceasta veţi ţinti scopul central al întregei educaţii. Dar secretul acestor ultimotare succese? Este acela al oricărei bune educaţii: ochiul pătrunzător al dragostei. Ochiul pătrunzător al dragostei, care favorizează curiozitatea, pofta de a şti, de a putea, de a vrea. Departe de a-i îmbuiba inteligenţa, îi deschide orizonturi noi. Departe de a înfrâna voinţa, o îndeamnă la cuceriri noi, departe de a înăspri sentimentul, îl face mai fin pentru izvoarele binelui şi ale frumosului... Care este dar rolul părinţilor?

Acest rol e triplu:

1. **Negativ:** „Nu veţi permite micuţului vostru să-şi facă rău, sau să facă altuia rău".

2. **Pozitiv:** „Sforţarea voastră va sta în a construi caracterul copilului pe bază solidă", care constă în **deprinderi bune**. Tot tragicul ori toată măreţia operei educative, constă tocmai în calitatea deprinderilor însuşite: bune sau rele.

3. **Sentimental.** Buna dispoziţie este cheia educaţiei. Este tocmai acel „ochiu pătrunzător al dragostei" despre care am vorbit. Dar a şti că buna dispoziţie e o condiţiune de reuşită, înseamnă a tinde spre ea „a fi pe calea care duce la dânsa". Cum? Iată această technică:

a) Să ştii să ajungi la **seninătate** prin nepăsare gradată faţă de micile necazuri ale existenţei.

b) Să dobândeşti deprinderea - scumpă Japonezilor — a unui surâs dulce în toate actele vieţii.

c) Să ştii a creia atmosfera sufletească a căminului, a-l împodobi cu acele mii de nimicuri care sunt: curăţenia, ordinea, arta, poezia, etc.

Oricum — acestea sunt indicii generale, este oricum o teorie poate chiar vă găsi cu atât mai îndreptăţită, cu cât în desvoltarea copilului noi ştim să discernem anumite etape şi că poate modul nostru de a proceda variază dela o etapă la alta.

Vederile de mai jos caută să stabilească trăsăturile caracteristice ale acestor diferite vârste şi cum e potrivit a manevra mai bine cu fiecare din ele.

Prima copilărie. Poate că la început e locul manualelor de puericultură, dar cu toate acestea un lucru despre care aceste manuale nu vorbesc este **educaţia morală a sugacului** Pare ciudat, totuşi educaţia morală începe din leagăn cu următorul principiu : **regularitate**. Prunculare simţul ritmului: prânzul la aceiaşi oră, baia în acelaş loc, săpunirea în acelaş fel.

In decursul acţiunii noastre să evităm o primejdie gravă : „nu trebue să-l împărtăşim prea curând din ambiţia de a putea înfăţişa un copil precoce".

A-l servi la exces a-l obişnui să se facă servit, însemnează să-l lipseşti de acea ucenicie, care constă în a eşi din încurcătură prin el însuşi.

Copilul va trebui să înveţe jucându-se şi jucându-se, să găsească ocazia a învăţa multe lucruri „Favorizaţi-i jocul" şi pe cât se poate nu pomeniţi întru nimic de orientarea lui profesională un stagiul acesta al primei copilării.

A doua copilărie. (7—12 ani) Această perioadă priveşte mai cu seamă formarea caracterului. Deaceea, la această vârstă copilul suferă cea mai mare influenţa adulţilor, cu care vine în contact.

La această vârstă copilul este din multe p d. vedere comparabil sălbatecului, sălbatecului şef de trib, iscusit, spinten, ingenios, neastâmpărat, curajos. Să i se permită să trăiască vlaţa sălbatecului aşa cum un scriitor Philiphe Monnier ne ilustrează pe „colegianul de 12 ani cu buzunările pline de cue, de sfori şi de castane, cu pielea toată numai sgârieturi, cu muşchii plini de energie, cu capul plin de dorinţe de aventuri şi cu inima la locul ei, întreprinzătoare şi dreaptă". Un erudit experimentator american Stanley Hall a spus ceva în această privinţă : „Pentru a deveni un bun cilivizat, copilul trebue să fi fost mai întâi un bun sălbatec".

Şcoala înmulţeşte în jurul copilului interdicţiile : interzis a umbla, interzis a vorbi, interzis a face altceva decât ceiace face clasa; aşa încât numai familia rămâne cadrul în care copilul îşi proectează deliciile vieţii lui de aventurier.

Părinţii, cunoscând aceasta, vor canaliza isvorul lui de energie în vederea desvoltării armonioase a corpului său. A doua copilărie mai e şi o fază de înflorire pentru inteligenţă. Dela 7—9 ani se accentuiază curiozitatea pentru cauzele şi efectele fenomenelor şi pentru întrebuinţarea lucrurilor. Acum puteţi deştepta adevăratul spirit ştiinţific.

Deformările întâmplătoare ale adevărului pornite din jocul liber al imaginaţiei lor, îndreptaţi-le cu un surâs dulce !

Dela 9—12 ani părinţii comandă mai puţin copiilor şi recomandă mai mult. „Dacă nu deveniţi amicii şi confidenţii lor acuma, momentul nu va mai revenit".

Adolescenţa este stadiul ultim al desvoltării copilului, cel mai periculos, date fiind caracterele acestei „vârste ingrate", cum a fost recunoscută... Ceeace ne interesează esenţial în acest stadiu aşa de însemnat şi cu atâtea repercursiuni pentru viaţa de mai târziu a adultului, este **educaţia sexuală** în deosebi, subiect delicat pe care intenţionat îl lăsăm să scape vederilor noastre, dar care trebueşte lămurit cu simplitate şi sinceritate.

Şi poate că tomai aici e locul capărinţii şi mai puţin şcoala, parohul sau medicul să-şi ia asupră-le această sarcină atât de serioasă, atât de dificilă, dar şi frumoasă, pentru a atinge misterele cele mai înalte ale creaţiunii. Şi poate e cu atât mai puţin locul unde să intervină iniţierile nefaste ale camarazilor pervertiţi, ori chiar a adulţilor, zădărnicind astfel truda părinţilor de până acum.

Să ne lămurim că atunci când un copil pune o întrebare chiar nepotrivită din punct de vedere stilistic să-i răspunzi şi eventual să-l îndemni chiar să ţi le adreseze pe toate în genul acela

Procedând astfel, satisfăcând curiozitatea legitimă a copilului, înainte ca această curiozitate să fie legată de viaa emotivă a adolescenţei şi ridicând chestiunea la nivelul celor frumoase serioase, se vor evita astfel pericole cari ar risca să ducă la naufragiu toată sforţarea noastră de până acuma şi ar fi cu siguranţă însăşi salvarea copilului. Nu e nevoe să scriem amănunte în această privinţă; nu e nevoe să inventăm toate întrebările ori toate răspunsurile probabile. Toate acestea nu valorează decât ceiace valorează educaţia anterioară, decât ceeace valorează viaţa în familie, decât ceeace valorează părinţii înşişi.

Deaceea, vorbind în general despre pregătirea tinerilor pentru rolul lor în viaţa de mai târziu, ne-am văzut nevoiţi a pomeni — deşi la sfârşit, — şi despre pregătirea şi educaţia părinţilor.

Inainte de a ne gândi să facem educaţia copiilor noştri, trebue ca fiecare din noi să-şi facă propria sa educaţie.

Cum vedem, problema educaţiei în familie revine la aceasta: trebue ca părinţii înşişi să fie bogaţi în sentimente bune, bogaţi în voinţă, bogaţi în judecată, pentruca acestea radiiind din ei, să lumineze şi să încălzească pe copiii lor.

J. Pant. Cârlan.

Liviu Rebreanu: **„Răscoala"** roman 2 vol Ed. Adevărul. Buc. 637 pag. 160 lei.

In „Răscoala"dl. Liviu Rebreanu, „vedetă a realismului şi epicului românesc", ne redă epoca unor transformări sociale, ce au avut loc în vremea de tristă amintire a anului 1907.

Intr'adevăr, răscoala ţărănească din 1907,—această sguduitoare şi ruşinoasă pagină din istoria noastră naţională,—n'a fost dramatizată până acuma, negăsindu-şi cântăreţul.

— „Răscoala", ne aminteşte de „Mizerabilii" lui Hügo.

Romancierul masiv din: „Ion", psiholog din: „Pădurea Spânzuraţilor" şi analist al problemelor de psihologie morbidă din: „Ciuleandra" (apogeul romanului românesc), în romanul de faţă, cu o remarcabilă forţă de observaţie şi creiaţie, ne învie tipuri şi fapte, care ne sguduie, ne obsedează, un popor răsvrătit care-şi are dreptul la viaţă.

Nescuturaţi complect de jugul feudalităţii, ţărani desrobiţi de Cuza, scăpaţi de boeresc, dar lipsa de cunoştinţi pentru o agricultură mai bună, calitătea slabă a terenurilor, pe care au fost împroprietăriţi, lipsa de islazuri pentru vite de capital pentru inventar, nevoia de bani pentru plata dărilor, i-au forţat iarăşi a se angaja la mari proprietari, care văzând situaţia precară a lor, le-au dat pământ să-l cultive în dijmă în condiţiuni avantajoase la început, dar care s'au

îngreunat mai târziu din ce în ce: (vezi legile de tocmeli agricole dintre țărani și boeri dela 1866, 1872, 1882).

La aceasta s'a mai adăogat criza economică a lui 1900, cu dictatnra capitalului străin, determinând boierii a lăsa moșiile în mâinele grecilor, evreilor, arendându-le, și care storceau vlaga țăranului, explatându-l pe el ca și pe boer („Dinu Păturică" lui Filimon, „Tănase Scatiu"—Zamfirescu și „Haiduci" lui Panait Istrati).

„Interesul ideal al arendașului,—ne spune Gherea în: „Neoiobăgia",—era să stoarcă până la ultimul pic rodnicia pământului și puterea de viață a țăranului și vitelor lui, astfel ca la plecare să lase moșia stearpă și satul fără vite".

In acest timp, ajunși la înfăptuirea unor idealuri ca: Unirea Principatelor, emanciparea de sub jugul străin, independența politică și bisericească, creiarea unei limbi proprii, ochii scriitorilor sunt ațintiți spre cea mai curată pătură socială, păstrătoare a tradițiilor, obiceiurilor, limbii neaoș românești; care este țărănimea Astfel la 1900 Haret,—marele animator,—voind să înfăptuiască o energică operă socială și culturală la sate printre țărani, preoți și învățători, scoate: „Sămănătorul", unde se remarcă condeile lui Coșbuc, Vlăhuță și Sadoveanu. Așa se explică de ce literatura noastră abundă dela 1900 încoace spre preocupări democratice.

Personalitatea lui Iorga dă avânt acestui curent.

In 1906 un grup de intelectuali ieșeni sub conducerea lui Bujor și C. Stere, fac să apară revista: „Viața Românească", cu o nuanță puternică de socialism, care se uscă mai târziu, când naștere poporanismului. In jurul ei se grupează: Ibrăileanu, Sadoveanu, Sofia Nădejde, I. Nădejde, Isabela Sadoveanu, H Sanielevici etc.

Aici nu se mai glorifică trecutul, nu se mai arată în culori trandafirii viața idilică a țăranilor, cum e zugrăvită în pânzele lui Grigorescu, vorba d-lui M. Ralea, ci din contră se arată mizeria, neajunsurile și suferințele celei mai obijduite clase, care era țărănimea noastră.

Astfel, se găsea țăranul român, în preajma anului 1907, când la cârma țării era partidul conservator.

Subjugat, flămând, atunci când poetul cânta odată cu el: „Noi vrem pământ", mizeria îi mânca de jos, dar lumina îi lumina de sus. Atâtați de partidele opoziționiste, cât și de curentele extremiste, au început resmeriță întâi contra evreilor din nordul Moldovei, pentru a se întinde apoi peste toată potcoava principatelor române, ca un duh rău din vremurile apocaliptice..

Cartea e împărțită în două mari volume. Volumul I-iu cu titlu atât de sugestiv: „Se mișcă Țara", iar vol. II: „Focurile" ne amintește de „Ion" cu: „Glasul Pământ" și „Glas. Femeiei".

Figura boerului vechiu conservatorist cu sânge albastru în vine, e realizată în bătrânul boer: „Miron luga" latifundiarul mai multor moșii din județul Argeș. Tipul boerului nou—democrat, crescut în ideile de egalitate, fraternitate și dreptate" din apus e realizat în fiul lui Miron „Grigoriță luga".

In volumul I, autorul pregătește terenul, aţâță focul pentru a isbucni para, deslănțuindu-se astfel vulcanul.

Mișcările de massă, tumultul, psihologia mulțimii, d-l L. Rebreanu le stăpânește îndeajuns, dându-ne pagini

admirabile, care pot sta alături de Tolstoi, Hugo...

O simplă enunţare a cauzelor fundamentale ale luptelor grămădite dela începutul vremurilor pe faţa pământului: „Aceşti factori ai marelor ciocniri dintre oameni ţin de trei ordine de cauze: biologice, afective şi mistice",

„Factori biologici: foamea şi nevoile, care aruncaseră odinioară hoardele germanice, când împuiaseră peste măsură, în pădurile lor ca să găsească aici subsistenţa necesară".

„Factori afectivi: pasiunile diferite, ura, cupiditatea şi altele de altfel, care au îmbrâncit popoarele, unele peste altele şi au nimicit civilizaţiuni".

„Factori mistici: forţele care au aruncat pe Arabi peste Imperiul Roman, ca să propovăduiască credinţa unui profet, iar pe Europeni asupra Orientului în epoca cruciadelor, ca să cucerească Mormântul Domnului".

Şi mai departe ne spune psihologul: „Omul colectiv, se arată totdeauna inferior intelectualmente omului izolat, dar în domeniul sentimentului poate să-i fie superior. Adunările mari au următoarele caracteristice: nivel intelectual mijlociu, aţâţare excesivă, înfurieri subite, iar sufletul lor este alcătuit din factori inconştienţi ai caracterului ancestral şi din sentimente corespunzătoare acelor porniri adânci şi obşteşti" (Gustav Le Bon: „Invăţ psih. din răsb, Eud ").

Citind „Răscoala", îţi sguduie nervii îţi agită simţurile, te neliniştesce, te obsedează dela început până la sfârşit.

Nici un scriitor, din literatura noastră nu-şi studiază mai bine eroii ca d-l Liviu Rebreanu; îi simţi că trăiesc în jurul tău, vorbesc, întind mâna ca să lovească.

Bătrânul Miron luga ne aminteşte de falanga din: „Ciuleandra" lui „Nadina", un tip modern, îi place să trăiască viaţa intens, şi s'o soarbe prin toţi porii cât mai repede. Dealtfel toţi eroii D-lui L. Rebreanu trăiesc intens, pentru a ajunge apoi la fatalul sfârşit,

„Grigoriţă", e tipul boerului nou: „Petrea, Petrea", aşa cum îl arată şi numele ca a unui martir, ne aminteşte de „Petrea", eroul din: „Mama" lui Gorki;—luptă pentru cauza socială, căzând victimă. „Trifon Guju" e simbolul răutăţii,—al urei nutrită de vecuri, din generaţie în generaţie contra boerului impilator. „Toader Strâmbu" e omul predominat de instinctul răsbunării. „Dragoş", învăţătorul, ni-l arată ca şi Herdela din: „Ion" cu urechea veşnic ţintită spre ţărănime. „Tiful", poetul şi ziaristul, are idei democratice,—dar are voinţă slabă, trişând în viaţă pentru a-şi face loc.

D-l L. Rebreanu cantitativ scrie puţin,—însă ceia ce ne dă e chintesenţa unei trude zi de zi.

In „Răscoala" ca şi în „Ion" ni se arată ca un bun sociolog Partea pe care o exploatează, este tocmai acea gingaşă şi expresivă analiză sufletească, analiză, care sguduie profund pe iubitorul de amănunt, al caracterului omenesc.

In „Răscoala" pe lângă analiza sufletească a eroilor, ne analizează cu minuţiozitate pe aceia a faptelor, dând cărţii o valoare de autentic.

Ne oglindeşte viaţa aşa cum e ea, fără ironia incisivă caragelliană, dar într'un realism crud, prea crud uneori.

Stilul obişnuit: greoi, dar, plin de arhaisme, în „Răscoala" autorul le-a abandonat.

Dacă, am căuta să comparăm acest

roman cu operele anterioare ale autorului, vedem că el are acelaş fond comun cu romanul: „Ion".

Glanetaşul din „Ion" e chinuit de „glasul pământului", pe care caută să-l cucerească cu orice preţ şi mijloc; în „Răscoala", un popor întreg — este obsedat de acelaş refren.

D-l L. Rebreanu, prin factura operei d-sale, prin analiza aprofundată pe care o face asupra sufletului omenesc, prin concepţie, atitudinea pe care o are asupra vieţei, prin iubirea care se revarsă din opera sa asupra: „celor mulţi umili" va deveni un scriitor european, alături de Panait Istrati, arhi-cunoscut peste hotarele ţării noastre.

Mihail Spiridonică
înv. „I. Gh. Duca"—Lăpuşna.

———

„Revista de Pedagogie", organ al Institutului şi Seminarului Pedagogic Universitar. Cernăuţi str. Spiru Haret No. 2. Director G. Narly, prof. universitar.

Dintre puţinele reviste pedagogice din ţară şi una din cele mai serioase este şi „Revista de Pedagogie", ce apare în patru caete anual. În cele ce urmează voiu căuta să comunic colegilor mei, în minimum cuprinsul revistei anului 1934. Revista a apărut la un loc câte două caete. În cuprinsul ei se tratează diferite probleme pedagogice de către cei mai remarcabili profesori universitari şi secundari. Ea e împărţită în mai multe capitole. I) Studii, 2) Politică şcolară, culturală, 3) Revista documentară (experienţe şi sugestii) 4) Actualităţi şi 5) Cronica, recenzii de cărţi şi reviste.

Voiu începe cu caetul I—II. Semnează art. Tr. Brăileanu, S. Reli, C. Narly, cari aprofundează probleme ale învăţământului sociologic filosofic.

„La experienţe şi sugestii" se evidenţiază articole de o deosebită importanţă pentru învăţământ ale d-lui Tr. Brăileanu despre fundamentarea biologică a sociologiei şi importanţa ei pentru teoria şi practica pedagogică. E. Ţopa „Natura ca factor constitutiv a unităţii Neamului Românesc" Leon Ţopa, şcoala superioară ţărănească, etc. Mai cuprinde o cronică foarte bogată din recenzii de cărţi şi reviste.

Caetul III—IV nu este mai pre jos, după calitatea articolelor ce se tratează la studii: „La personalité idéal de l'éducation" a d-lui C. Narly, articol de fond, prin care se comunică chestiunea prezentată la al VI congres internaţional al educaţiunii morale din Cracovia ţinut 11—15 Septembrie 1934, conchizând că idealul educaţiei este formarea de personalităţi.

„Rolul şcoalei în formarea caracterului" de Irina Balmoş, prof. ne prezintă sugestii din problemele educaţiei anglo-americane, prin care se constată că: „Obligaţia controlorilor şi a consiliilor de educaţie faţă de elevi este mai mare decât obligaţia faţă de un educator, care nu se poate adopta la un plan modern de educaţie", aşa glăsuesc instrucţiunile forurilor engleze.

„Politica culturală". Articolul „Spre o nouă tinerime românească", de C. Narly, după ce trece prin capitolele, desorientarea tineretului, slăbiciunea şcoalei, cercetăşia în educaţia extra şcolară, intervenţia statului, prin pregătirea premilitară şi O. E. T. R., desbătând problema în fond, face o frumoasă şi îmbucurătoare concluzie: „Din eforturile O. E. T. R. şi Cercetăşiei s'ar putea să răsară o nouă Românie, îmbogăţită de toată ţăria de

conştiinţă românească şi umană, pentru formarea căreia aceste instituţi se devotează". „La experienţe şi sugestii". articolul—Bergson şi lucru manual de S. ni se comunică că în cartea marelui literat francez Bergson „La Pensée et le Mouvant" se găseşte un capitol de mare gândire cu conţinut pedagogic, referitor la importanţa lucrului manual în şcoală, această magică pagină se termină cu propoziţiunea „Prin lucrul manual, inteligenţa se va urca din mâini la cap".

Cronica acestui număr este iarăşi destul de bogată. Insemnătatea acestei reviste, pentru cunoştinţa principiilor pedagogice în legătură cu meseria noastră, n'am putut-o prezenta îndeajuns, pentrucă spaţiul nu-mi permite a face o analiză mai documentată, ci fac mai mult o comunicare fugitivă, ca cei ce se interesează şi vor să fie la curent cu elaborarea principiilor pedagogice, diferite experienţe şi sugestii, le-o recomand a o cercetă, fiind o revistă consecventă în direcţia ei şi fără patimi politice. Abonamentul 240 lei anual. **Ioan N. Chicu.**

DIN ACTIVITATEA ASOCIAŢIEI NOASTRE

Miercuri 13/II, în sala de festivităţi a şcoalei de contabilitate din Chişinău a avut loc inaugurarea cursurilor de perfecţionare pedagogică şi culturală generală organizate de Asociaţie pentru colegii din Mun Chişinău

La solemnitate au participat: M. Voia, prefectul judeţului, I. Macovei — Inspector şef al reg. Chişinău, C. Popa şi Timircan, — inspectori şcolari, I. Iacob — revizorul şcolar al jud. şi peste 200 învăţători din oraş.

I. Arhip — preşed. Asociaţiei — în cuvântul de deschidere arată scopul şi programul cursurilor, exprimându-şi convingerea că cu concursul preţios al autorităţilor şcolare şi al tuturor oamenilor de bine înbinat cu interesul şi munca ce vor depune învăţători, se va ajunge la înregistrarea celor mai satisfăcătoare rezultate ale noului acţiuni întreprinse de Asociaţie.

D-l C. Popa — inspector şcolar — subliniază importanţa cursurilor pentru învăţători, cari, având menirea de a răspândi cultura, au nevoie să fie în cunoştinţa noulor curente de ştiinţa pedagogică.

D l Gheorghiade în numele direcţiunii şi Corpului didactic al şcoalei normale de învăţători, pe care o consideră ca o mamă ce împarte bucuriile şi durerile şcoalei, salută iniţiativa frumoasă a Asociaţiei şi promite tot concursul şcoalei normale, pentru buna reuşită a cursurilor.

D-l M. Voia — prefectul judeţului, în numele Guvernului şi al său personal, face cele mai frumoase urări asigurând tot concursul moral şi material din partea prefecturii de judeţ.

D l I. Berliba, din partea Asociaţiei regionale scoale în evidenţă iniţiativa lăudabilă a Asociaţiei judeţene remarcând faptul că învăţătorimea pe lângă luptele dârze pentru revendicările de ordin material nu scapă din revedere nici preocupările de natură culturală pedagogică.

După aceasta urmează conferinţa ţinută de către D-l I. Macovei, Inspector Şef, cu subiectul: „Bazele pedagogiei moderne".

Conferinţa a fost tratată cu multă competenţă de către conferenţiar şi ascultată cu viu interes de către asistenţă.

Banca Populară „Spiru Haret"
a corpului didactic din oraşul Chişinău şi jud. Lăpuşna.

5 Februarie 1935

Convocare No. 20

In conformitate cu dispoziţiunile art. 90 din statut şi potrtvit hotărârii consiliului de administraţie din şedinţa dela 4 Februarie 1935, se aduce la cunoştinţa membrilor Băncii Populare „SPIRU HARET", din Chişinău jud. Lăpuşna, că sunt convocaţi în:

ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

în ziua de 23 Martie 1935, ora 5 p. m., în localul Şcoalei de Contabilitate şi educaţie Cooperatistă din Chişinău str. Carol Şmidt No. 131, pentru a discuta şi hotărî asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi. Dacă în această zi nu se va întruni numărul de membri prevăzut la art. 90 din statute, a doua adunare generală va avea loc în ziua de 24 Martie 1935, ora 10 a. m., în acelaş local şi cu ordinea de zi din prezenta convocare.

ORDINEA DE ZI:

1. Modificarea art. 4 şi 29 din statutele Băncii.

Proectul de modificare este următorul:

Art. 4 *Textul vechi.* — Pot fi asociaţi locuitorii majori din judeţul şi comuna Chişinău, care nu fac parte dintr'o altă cooperativă cu acelaş obiect. Femeile măritate nu se pot înscrie în societate fără autorizarea soţilor.

Modificarea propusă — Art. 4. Pot fi asociaţi membrii titulari ai corpului didactic din jud. Lăpuşna şi Municipiul Chişinău şi funcţionarii titulari ai Inspectoratului Şcolar Regiunea Chişinău şi ai Reaizoratului Şcolar din jud. Lăpuşna, salarizaţi de Ministerul Instrucţiunei Publice, care pot rămâne membri şi după eşire la pensie.

Art. 29. *Textul vechi* — Asociatul care posedă mai multe părţi sociale în întregime achitate, poate să retragă parte din ele, cu aprobarea consiliului de administraţie al cooperativei, rămânând mai departe membru asociat atât timp cât posedă o parte socială.

Restituirilor parţiale de părţi sociale li se aplică toate dispoziţiunile prevăzute la art. 17, 18, 20, 21 şi 22 din statute pen-

tru cazul eşirii din societate

Modificarea propusă. — Art. 29. — Asociatul care posedă mai multe părţi sociale în întregime achitate, poate să retragă parte din ele, cu aprobarea consiliului de Ad-ţie al cooperativei, rămânând mai departe asociat, atât timp cât posedă cinci părţi sociale.

Restituirilor parţiale de părţi sociale li se aplică toate dispoziţiunile prevăzute la art 17, 18, 20 şi 22 din statute pentru cazul eşirii din societate

Preşedinte, **G. Bălan**

Secretar Contabil, **A. Zelinschi**

Convocare No. 21

In conformitate cu dispoziţiunile art. 40 din statut şi potrivit hotărârii consiliului de administraţie din şedinţa dela 4 Februarie 1935, se aduce la cunoştinţa membrilor Băncii Populare „Spiru Haret" din comuna Chişinău judeţul Lăpuşna că sunt convocaţi în :

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ

în ziua de 23 Martie 1935 ora 5 p. m. în localul Şcoalei de Contabilitate din Chişinău str. Şmidt No. 131, pentru a discuta şi hătărî asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi.

Dacă în această zi nu se va putea întruni majoritatea membrilor cum prevede art. 46 din statut, şedinţa adunării generale se va amâna penru ziua de 24 Martie 1935 orele 12 a. m. în acelaş local, cu aceiaşi ordine de zi şi când se va ţine cu oricâţi membri vor fi prezenţi.

Bilanţul, contul de profit şi pierderi, partida fiecărui societar şi registrele de contabilitate, se pot vedea de domnii membri, conform art. 44 din statut, chiar de acum la sediul băncii în orice zi, în orele de biurou.

ORDINEA DE ZI :

1. Constituirea biroului şi constatarea membrilor prezenţi.
2. Darea de seamă a consiliului de administraţie asupra mersului operaţiunilor societăţii în anul 1934.
3 Raportul Comisiunii Cenzorilor.
4. Aprobarea bilanţului şi contului de profit şi pierderi, îm-

părţirea beneficiului şi descărcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea sa pe anul 1934.

5. Fixarea sumei maxime pe care banca o poate împrumuta dela Federale, Banca Centrală, etc.

6. Stabilirea dobânzii ce banca o va lua dela împrumuturi acordate societarilor.

7. Fixarea maximului de împrumut ce se poate acorda unui societar.

8 Stabilirea sumelor ce se pot împrumuta cooperativelor din localitate şi condiţiunile acordării acestor împrumuturi.

9. Stabilirea condiţiunilor de primirea depunerilor spre fructificare şi dobânda ce urmează a li se plăti

10 Să se ia cunoştinţă de împrumuturile membrilor din consiliul de administraţie şi cenzori

11. Votarea bugetului pe anul 1935.

12. Aleperea a câte unui asociat delegat cu drept de vot care să reprezinte cooperativa în adunarea generală a Uniunei şi a Federalei sau altei unităţi cooperative la care este asociată cooperativa

13, Să se ia cunoştinţă de rezultatul inspecţiilor făcute de cenzori şi organele institutiunilor de control şi să se avizeze asupra măsurilor şi sancţiunilor ce urmează să se ia.

14. Să ia cunoştinţă de raportul delegaţilor care au participat la adunarea generală a instituţiilor cooperative la care este afiliată

15. Diverse.

16. Alegerea a 2 membrii în consiliul de administraţie în locul D-lor T. Popa Popov şi I. Iacob ale căror mandate au expirat.

17. Alegerea a 3 cenzori şi 5 supleanţi

Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot, oricare ar fi numărul părţilor sociale ce posedă.

Cei absenţi vor fi reprezentaţi prin un mandatar societar, care trebue să aibe mandat scris, certificat de Directorul Şcoalei. Doamnele colege măritate pot fi reprezentate prin soţii lor, dacă sunt asociaţi. Un mandatar nu poate reprezenta decât un singur societar în afară de votul lui.

Preşedinte, G. Bălan

Secretar contabil, A. Zelenschi.

SITUAŢIA DE CASSA

PE ZIUA DE 31 DECEMBRIE 1934

Incasări **Plăţi**

CONTURILE	Sumele Lei	CONTURILE	Sumele Lei
Sold dela Bilanţ	109513	Capital social	6011
Taxa de înscriere	4140	Depuneri spre fructific . .	209074
Capital social	411979	Imprumuturi	2921719
Depuneri spre fructificare	558426	Efecte de Plată	10000
Imprumuturi	2266861	Dob. la Efecte de Plată	5813
Dob şi benef diverse . .	101799	Mobilier	8830
Imprimate	20733	Casa de ajut reciproc . .	111680
Dobânzi datorate	2489	Fond cassa de ajutor . .	1000
Debit. diverşi (Chelt. ramb.)	2432	Diverşi creditori . . .	51871
Creditori diverşi	46432	Contribuţiuni Uniunei . .	2216
Dobânzi reportate	69858	Depuneri la div. Instituţii .	190000
Fond Imobil	20578	Impozite	1401
Casa de ajut. reciproc . .	185800	Salarii	56400
Depuneri la div. Instituţii .	75000	Cheltueli Generale . . .	4105
Imprumuturi convert. . . .	300	Imprimate	7097
Creanţe dubioase	8650	Dobânzi înapoiate reportate	1010
		Dob report la Ef de Plată	4293
		Debitori diverşi	8800
		Dobânzi înapoiate	843
		Total plăţilor .	3602163
		Sold la 1 Ianuarie 1935	282827
Total . .	3884990	Total . .	3884990

Subsemnatul Theodor Popa-Popov, Casier al Băncii Populare „Spiru-Haret" a Corpului Didactic, certific exactitatea operaţiunelor de cassă efectuate dela 1 Ianuarie 1935 până astăzi 31 Decembrie 1934 şi existenţa în numerar a soldului de Lei 282.827.

Casier (ss) TH. POPA-POPOV

BANCA POPULARA „SPIRU HARET"

A CORPULUI DIDACTIC DIN ORAŞ. CHIŞINAU ŞI JUD. LAPUŞNA

BALANŢA DE VERIFICARE

încheiată la 31 Decembrie 1934

No. crt.	CONTURI	DEBIT	CREDIT	SOLD DEBITOR	SOLD CREDITOR
1	Cassa	3884990	3602163	282827	—
2	Capital social	30567	925850	—	895283
3	Taxa de înscriere	4140	4140	—	—
4	Imprumuturi	3600407	2267435	1332972	—
5	Depuneri spre fructificare	237251	627868	—	390617
6	Dobânzi pl. la depuneri	5822	1000	4822	—
7	Efecte de Plată	10000	170000	—	160000
8	Dob. la Efecte de Plată	10375	—	10375	—
9	Mobilier	18530	—	18530	—
10	Salarii	50400	—	50400	—
11	Cheltueli Generale	4105	—	4105	—
12	Dob. datorate	4335	2489	1846	—
13	Dob. şi beneficii diverse	21576	165948	—	144372

14	Fond de rezervă	8800	31336	—	22536
15	Depuneri la div. Instituții	215923	75000	140923	—
16	Creanțe dubioase	43066	31936	11130	—
17	Impozite	1263	—	1263	—
18	Contribuții Uniunei	2216	—	2216	—
19	Casa de ajutor reciproc	124724	212024	—	87300
20	Fond casei de ajutor reciproc	1000	12844	—	11844
21	Fond cultural	—	5168	—	5168
22	Diferite fonduri	—	5733	—	5733
23	Fond Imobil și Mobilier	54181	143344	—	89163
24	Debitori diverși	15307	2432	12875	—
25	Capital Banca Centr. Cooperativă	12592	—	12592	—
26	Dobânzi reportate	25988	94836	—	68848
27	Profit și Pierdere	20388	20388	—	—
28	Efecte publice	8800	—	8800	—
29	Împrumuturi convertite	14848	7574	7274	—
30	Reduceri la împr. convertite	7274	—	7274	—
31	Dobânzi la Efecte de Plată reportate	4293	—	4293	—
32	Fond dobânzi datorate	2489	4335	—	1846
33	Creditori diverși	52471	93898	—	41427
34	Impozite de plată	138	718	—	580
35	Jetoane de prezențe	10200	—	10200	—
	TOTAL	8508459	8509459	1924717	1924717

Președinte (ss) **Gr. Balan**

Contabil autorizat (ss) A. ZELENSCHI

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE

la 31 Decembrie 1934

DEBIT **CREDIT**

CHELTUELI	Lei	VENITURI	Lei
Cheltueli de Ad ţie		Dobânzi şi beneficii diverse	144372
Cheltueli generale	4105		
Salarii	50400		
Jetoane şi cheltueli de de plasare	10200		
Cheltueli de Control şi Impozite	3479		
Amortişmente			
Fond creanţe dubioase . .	7897		
Fond diverse amortizări	5875		
Dobânzi			
Dob. la fonduri statutare	953		
Dob. la dep spre fructific.	4822		
Dob. la Efecte de Plată .	10375		
Totalul cheltuelilor	98106	Totalul veniturilor	144372
Beneficiul net . .	46266		
TOTAL .	144372	TOTAL . .	144372

Preşedinte (ss) **Gr. Balan**

Contabil autorizat (ss) **A. Zelenschi**

BILANŢUL

Incheiat la 31 Decembrie 1934 inainte de repartizare beneficiilor

Membrii inscrişi 446. Capitalsub scris 1 210 000 lei. Capital vărsat 895283 le

ACTIV **PASIV**

DENUMIREA CONTURILOR	Sumele	DENUMIREA CONTURILOR	Sumele
Cassa	282827	Capital social vărsat . .	895283
Depozite la div. instituţii	140923	Fond rezervă statutar . .	23280
Efecte pubiice	8800	Rezerve diferite	8375
Participaţiuni B. C C. . .	12592	Fond cultural	5377
Imprumuturi	1332972	„ dobânzi datorate . .	1846
„ cönvertite . .	7274	„ casa aj. reciproc . .	11844
Reduceri la impr. convertite	7274	„ creanţe dubioase . .	11130
Div. debitori	12875	„ amort. imobil şi mob	89163
Dobânzi datorate	1846	Depuneri spre fructificare	390617
Creanţe dubioase	11130	Efecte de plată	160000
Mobilier	18530	Casa ajut. reciproc . . .	87300
Dob. rep. la Efecte de Plată	4293	Div creditori	42007
		Dobânzi reportate	68848
		Profit şi Pierdere—Benef.	46266
Total general . .	1841336	Total general . .	1841336

Preşedinte (ss) GR, BALAN

Casier (ss) POPA-POPOV TH.

Contabil autorizat (ss) A. ZELENSCHI

Buletinul Asociaţiei.

In ziua de 9 Februarie a avut loc şedinţa Comitetului Asociaţiei înv. din jud. Lăpuşna, la care a luat parte şi Comitetul redacţional al revistei „Şcoala Basarabeană".

1. S'a hotărît ca revista să rămână cu un număr limitat de pagini, în raport cu suma alocată în buget. In caz dacă se vor primi subvenţii dela diferite instituţii de stat, comitetul să respingă orice încercări de influenţă din afară, revista păstrându-şi caracterul ei pedagogic şi de apărarea intereselor profesionale a corpului didactic.

2. Se aprobă ca Asociaţia să vină în ajutorul funcţionarilor revizoratului, pentru accelerarea lucrărilor privitoare la eliberarea bonurilor de impozite pe 1932.

3. S'a acordat un ajutor băneşc de 500 lei D-lui Ciubotaru—Baltă Ion, învăţător în com. Cărpineni, fiind suferind şi 300 lei D-lui Oprea Gh. înv. în com. Volcineţ.

In vederea congresului general al Asociaţiei înv. din România, ce va avea loc la Timişoara, s'a hotărît convocarea unei adunări generale extra-ordinare a învăţătorilor din judeţ şi municipiul Chişinău, în ziua de 3 Maiu la ora 7 a m. la Chişinău în localul şcoalei de contabilitate, cu următoarea ordine de zi:

a) Controlul în învăţământul primar, raportor D-l I. Cioabă.

b) Educaţia naţională în şcoala primară din statul român, — raportor I. Mitre.

c) Normele pentru salarizarea învăţătorilor, raportor V. Voiciulis,

5. S'a hotărît să se intervină pe lângă autorităţile în drept ca, cursurile premilitare să se facă într'una din zilele lucrătoare din cursul săptămânii, pentru ca învăţătorii să poată participa Dumineca la şedinţele cercurilor culturale, la care sunt obligaţi prin regulament.

6. Se respinge cererea de ajutor a D-lui Iosif Dolinschi, deorece D-sa de 17 ani nu mai face parte din corpul didactic şi nici nu contribuie cu vre-o cotizaţie lunară la mărirea fondului Asociaţiei.

Activitatea extra şcolară a Asociaţiei.

Ca urmare firească a dorinţei exprimată de adunarea generală din 3/I-935, Comitetul Asociaţiei învăţătorilor, în şedinţa ţinută în ziua de 9/II a. c., a hotărît ca să înfiinţeze „Secţiunea activităţii culturale şi extra-şcolare a Asociaţiei învăţătorilor din judeţul Lăpuşna". Prin această hotărîre se aduce la îndeplinire un vechiu deziderat statutar al colegilor, a căror muncă pe acest teren, până acum neglijată, va putea fi coordonată, stimulată şi apreciată la justa ei valoare de cei în drept s'o facă.

Pentru atingerea scopului, îndemnăm colegii, ca toate manifestaţiile lor cu caracter de activitate culturală şi extraşcolară să fie consemnate într'un proces-verbal şi împreună cu programul să fie trimis secţiunei noastre la şcoala No. 14 băeţi din Chişinău, str. Ştefan cel Mare 120, Acolo Comisiunea aleasă de comitet din D-nii I. Mitre, A Chiriţă. A. Albu, Cristea M. şi N. Ermurache, vor studia lucrările, vă vor da sprijin şi directive în conformitate cu cerinţele organelor superioare şcolare, cu care se vor pune de acord şi vor întocmi rapoarte şi dări de seamă pentru această activitate, ca să poată lua cunoştinţă atât asociaţia cât şi autorităţile şcolare respective.

Nu ne îndoim că toţi colegii vor răspunde cu însufleţirea corespunzătoare acestei iniţiative pornită din spiritul de solidaritate profesională isvorită din nevoia de a organiza temeinic această ramură de învăţământ, în care de fapt utilajul viu, e învăţătorul şi şcolarul, iar material e şcoala şi cărora de drept trebue să le revină meritul moral şi material al aţiunei lor.

Poşta redacţiei:

Onoraţii colaboratori ai revistei sunt rugaţi să scrie concis, cât mai citeţ şi pe o singură pagină, de preferinţă pe sferturi de coală. Articolele—afară de cele de studii—trebuiesc limitate, altfel riscă să nu fie publicate.

Pentru ca revista să apară la timp, articolele trebuie trimise redacţiei înainte de 5 ale fiecărei luni.

Din lipsă de spaţiu, nu putem totdeauna publica toate articolele primite. Cele bune — şi care îndeplinesc condiţiunile de mai sus—se vor publica în numerile următoare ale revistei.

Am rugat şi rugăm pe colegi şi colege să comunice imediat redacţiei şi administraţiei orice schimbare de domiciliu.

Articolele trimise spre publicare trebuesc semnate cu numele adevărat.

Redacţia nu-şi asumă răspunderea celor cuprinse în nici un articol, aceasta căzând în sarcina autorilor.

— **ABONAMENTUL** —

100 lei anual
Pentru învățători 80 lei
Prețul unui număr 10 lei

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA LA SEDIUL ASOCIAȚIEI INVĂȚATORILOR DIN JUD. LĂPUȘNA, STR. MAREȘAL PREZAN No. 29

CHIȘINĂU

CHIȘINAU.
Tipografia „DREPTATEA“ Chișinău (Pasaj)
1935